

PANORAMA

În atenție: politica regională și urbană europeană

TOAMNĂ 2020 / nr. 74

LETONIA

construiește poduri
pentru a duce mai
departe creșterea
regională

INTERREG:
ÎNCURAJAREA
STRATEGIILOR DE
ECOLOGIZARE

FINALIȘTII ȘI
CĂȘTIGĂTORII
REGIOSTARS 2020

PANORAMA

CUPRINS

EDITORIAL: Elisa Ferreira, comisarul european pentru coeziune și reforme.....	3
ECOLOGIZAREA COMUNICĂRII: un studiu Interreg evaluează practicile de ecologizare din UE și le promovează în strategiile viitoare.....	4
INTERREG @ 30: tinerii ocupă locul central în planurile programării actuale și viitoare	8
TINERETUL VOLUNTAR INTERREG: până în prezent, la nivelul Europei, peste 500 de tineri s-au oferit voluntar să sprijine cooperarea teritorială.....	10
TREIZECI DE MODURI DE a SĂRBĂTORI: Estonia și Letonia participă la provocarea numerelor	12
STUDIU DE AMPLOARE PRIVIND COOPERAREA TRANSFRONTALIERĂ: situația actuală pe o serie de subiecte.....	13
EUSAIR: reunirea cunoștințelor cu inovarea pentru a propulsa și a orienta regiunea adriatico-ionică	15
INSTRUMENTE FINANCIARE: pentru a impulsiona creșterea economică a UE după COVID-19, Comisia Europeană a adaptat legislația și a facilitat finanțarea.....	17
LETONIA: ajunsă deja departe pe drumul către o economie bazată pe cunoștințe și o creștere accelerată, țara valorifică foarte bine finanțarea din partea UE	19
PUNCT DE DATE: calitatea necorespunzătoare a aerului din orașele Europei cauzează an de an mai multe decese premature decât accidentele rutiere.....	29
HĂRȚI: variante de transport și infrastructură pentru vehicule electrice pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră în orașele Europei	31
REGIOSTARS: finaliștii și câștigătorii în lumina reflectorului la ediția a 18-a a Săptămânii europene a regiunilor și orașelor (2020), sărbătorită la Bruxelles și în întreaga Europă.....	33
ÎN CUVINTE PROPRII: un studiu realizat de CESER recomandă corelarea mobilității cu formarea profesională și ocuparea forței de muncă în cooperare euroregională	39
PROIECTE: profiluri ale unor proiecte de succes din Italia și Croația, Réunion, Finlanda, Cipru și insulele grecești	40

4

8

15

17

19

40

EDITORIAL

Coeziunea în practică: modalități de a ne reconstrui societățile și economiile

Stimați cititori, bun venit la prima ediție digitală a revistei *Panorama*. Ne ținem de cuvânt: am trecut la o modalitate mai ecologică de a vă prezenta cele mai bune relatări concrete despre politica de coeziune. În ton cu această primă ediție sustenabilă a revistei, care marchează tranziția de la vechi la nou, Europa se află în prezent, încă o dată, la o răscruce.

Trebuie să ne concentrăm pe vindecare, refacere și reconstrucție pentru a ne reveni din criza sanitară și economică profundă care ne-a afectat atât de grav pe toți. Cu toate acestea, nu ne putem baza pe modelul știut: e momentul pentru renovare și reconstrucție pe o fundație mai bună. De asemenea, anticipăm perioada de programare 2021-2027, care trebuie să urmărească obiectivul unei economii verzi, digitale și reziliente, catalizate de politica de coeziune.

Comisia Europeană a prezentat un cadru de instrumente cuprinzător: CRII și CRII+, pentru un răspuns în regim de urgență la criză, REACT-EU, ca instrument reparator flexibil, precum și mecanismul de redresare, pentru promovarea reformelor structurale necesare și a programelor noastre de coeziune generale în vederea dezvoltării pe termen lung.

Deși sunt mulțumită să constat progresele rapide înregistrate în munca noastră alături de colegiatori pentru adoptarea REACT-EU, trebuie să spun că ne confruntăm cu provocări considerabile în ceea ce privește implementarea.

Împreună cu statele membre și cu părțile interesate locale, trebuie să ne asigurăm că resursele puse la dispoziție de toate aceste instrumente sunt canalizate într-un flux puternic și relevant de proiecte care să poată produce schimbări concrete. Acest lucru înseamnă că programele trebuie să fie formulate rapid și eficient. Peste câțiva ani trebuie să le putem arăta cetățenilor că am folosit cu înțelepciune banii lor.

Trebuie să facem investiții în proiecte care nu doar că absorb rapid ajutorul, ci dau și roade pe termen lung: aceasta este o politică de investiții, nu de consum.

În al doilea rând, acest mix de instrumente trebuie să se integreze într-o strategie europeană și națională pe termen lung, bine gândită și coerentă. Nu numai că avem nevoie de investiții înțelepte, pe termen lung, dar acestea trebuie să fie și în coerență cu prioritățile noastre colective la nivel strategic, luând în considerare nevoile și punctele de plecare diferite ale statelor membre.

Nu există o soluție universală la probleme și mai avem încă mult de muncit – Comisia, colegiatorii, statele membre, autoritățile de management, partenerii regionali și locali și cetățenii. Trebuie să reconstruim o Europă caracterizată prin neutralitate climatică, competitivitate și incluziune și sunt convinsă că avem premisele pentru a reuși – dacă acționăm împreună. ■

Elisa Ferreira

Comisar european pentru coeziune și reforme

Ecologizare: comunicarea Interreg face un salt înainte

Sustenabilitatea a devenit un cuvânt frecvent utilizat în sectorul comunicărilor, dar cât de des este el transpus în acțiuni? Programele Interreg răspund apelului instituțiilor UE de a face ca acțiunile de comunicare să fie mai verzi și mai sustenabile. Pentru a demara în forță această abordare a fost lansat un studiu pentru a evalua situația actuală și a încuraja includerea mai multor practici de ecologizare în strategiile viitoare.

Anul trecut, instituțiile europene au ridicat ștacheta propriilor obiective în materie de climă: Parlamentul UE a declarat stare de „urgență climatică” în Europa, iar Comisia Europeană a lansat Pactul verde european, al cărui obiectiv este de a face continentul să devină neutru din punctul de vedere al emisiilor de carbon până în 2050.

Ca răspuns la aceste preocupări, un grup de programe de cooperare europeană a lansat un studiu și a colectat practici privind activitățile de comunicare din programele Interreg. Obiectivul a fost de a prezenta situația actuală în ansamblul său și de a disemina practicile de mediu ale proiectelor lor și propriile activități de comunicare, pentru a demonstra gradul de ecologizare din rândul lor.

Studiul a fost lansat în luna mai 2020 și a colectat practici ecologice de la 15 programe Interreg.

După cum reiese din răspunsuri, comunicarea fără hârtie și aplicarea practicilor economiei circulare (reutilizarea aceluiași material sau utilizarea de materiale reciclate) sunt deja larg răspândite (a se vedea tabelul de mai jos) în programe precum Programul CTF Polonia Rusia, Interreg Dunăre și Interreg SUDOE. Unii parteneri din cadrul programelor sau al proiectelor au încetat să mai producă obiecte promoționale, iar mulți dintre ei evită să folosească plasticul în activitățile lor.

Cu toate acestea, unele aspecte necesită în continuare îmbunătățire, iar câteva sunt încă aproape neexplorate. Achizițiile publice ecologice, reducerea cantității de deșeuri, în special a celor din materiale plastice, și implementarea de evenimente online se numără printre aspectele cu îmbunătățiri, în timp ce evaluarea și compensarea emisiilor de GES reprezintă încă o raritate în rândul programelor.

SINTEZA REZULTATELOR STUDIULUI

PRACTICI DE COMUNICARE SUSTENABILE COMUNE*(rata respondenților) N=15*

- 100%** Economia circulară
Comunicare fără hârtie
- >50%** Zero risipă
Mai puține evenimente fizice
- <50%** Achiziții publice ecologice
Zero materiale plastice
Eficiența energetică a spațiilor de desfășurare
- <1%** Utilizarea surselor de energie regenerabile
Evaluarea emisiilor de carbon
Compensarea emisiilor de carbon

CE TREBUIE ÎMBUNĂȚĂȚIT*(rata respondenților) N=15*

- 20%** Mai puține evenimente fizice
Economia circulară
- 13%** Evaluarea emisiilor de carbon
Compensarea emisiilor de carbon
Eficiența energetică a spațiilor de desfășurare
- 7%** Zero materiale plastice
Comunicarea internă, acțiuni de implicare (dimensiune adăugată, prin „Altele”)

AUTOESTIMAREA PUNCTELOR FORTE ALE PROGRAMELOR/PROIECTELOR*(rata respondenților) N=15*

- 100%** Comunicare fără hârtie
- 28%** Economia circulară
Zero risipă
Zero materiale plastice
- 1%** Achiziții publice ecologice
Eficiența energetică a spațiilor de desfășurare
- 0%** Evaluarea emisiilor de carbon
Compensarea emisiilor de carbon
Utilizarea surselor de energie regenerabile

O analiză mai atentă a practicilor actuale poate fi consultată în studiul de mai sus:

Practici de management la nivelul programelor și al proiectelor

În locul limitării comunicărilor sustenabile la nivelul programului, ar conta mai mult implementarea unei abordări de gestionare sistematice, care să acopere atât programul, cât și proiectele finanțate în cadrul acestuia. Programul „Spațiul alpin” al inițiativei Interreg a elaborat un ghid de ecologizare

complet pentru proiectele cofinanțate în cadrul acestuia. La nivel intern, membrii echipei secretariatului comun au semnat o declarație de autoangajament privind reducerea amprentei de carbon a activităților lor profesionale.” În plus, statele partenere și-au exprimat, în declarația misiunii programului, dorința de a avea un program mai ecologic.

Programul Interreg V-A Italia-Slovenia este un exemplu interesant al eforturilor comune a cinci proiecte. În 2019, programul a alocat fonduri suplimentare pentru proiectele finanțate parțial în cadrul axei prioritare 2, „Cooperare pentru implementarea strategiilor și a planurilor de acțiune pentru reducerea emisiilor de carbon”. Proiectele respective aplică încă metodologia „capitalizare și comunicare”, prin care au planificat mai multe activități de comunicare ca și cum ar fi un singur proiect.

Evenimentele online promovează o eficiență sporită

Evenimentele online sunt una dintre cele mai eficiente modalități de reducere a amprentei de carbon, mai ales că, în împrejurări obișnuite, programele și proiectele organizează anual mii de evenimente fizice.

În ultimii ani, programul Interreg Europa a produs aproape 100 de ore de conținut pentru evenimente online adresate decidenților politici locali. Au fost testate și utilizate diferite tehnologii, forme și formate pentru a face acele evenimente online interesante și utile pentru participanți. ➤

Echipa proiectului a demarat implementarea evenimentelor online. Membrii au beneficiat de formare, iar eforturile lor au început imediat să dea rezultate, ca, de exemplu, creșterea numărului de participanți la evenimentele online în raport cu evenimentele fizice.

Este posibilă compensarea emisiilor de carbon

Deși compensarea amprentei de carbon pare un demers complex, două proiecte au demonstrat că ea este realizabilă.

Proiectul BalkanROAD, finanțat prin Programul Interreg Balcano-Mediterranean, a organizat o conferință pe tema neutralității emisiilor de carbon: „OpenEARTH 2020 – Conferință privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea”. Toți participanții au dat detalii privind călătoria și cazarea lor, pentru a se estima amprenta de carbon a conferinței în ansamblu. S-au făcut calcule conform orientărilor Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), acestea fiind prezentate sub forma unui afiș.

S-au plantat stejari pentru a compensa cele 17,2 tone de dioxid de carbon produse de conferință. Numărul copacilor a fost estimat pe baza cantității de CO₂ pe care o acumulează stejarii pe parcursul vieții lor.

Un alt exemplu vine din comunitatea pentru turism durabil formată din 22 de proiecte, cu finanțare prin programul

Interreg MED. Acestea au organizat o convenție aplicând pe deplin principiile economiei circulare și compensând o parte din cele 78 de tone de CO₂ generate de eveniment. Implicarea participanților a fost încurajată și prin faptul că, dintre mai multe proiecte, aceștia au votat unul care să fie beneficiarul contribuțiilor de compensare.

Achizițiile publice ecologice: încurajarea implicării furnizorilor

Unul dintre domeniile-cheie în care s-au introdus practicile ecologice sistematice a fost cel al achizițiilor publice ecologice. La o conferință cu 400 de participanți, Programul Interreg pentru regiunea Mării Baltice a mers dincolo de achiziția unor pachete de catering ecologice standard.

Deoarece acestea cuprind, în mod normal, „produse alimentare ecologice etichetate”, dar nu iau în seamă aspecte precum producția locală și de sezon, programul și-a schimbat practica de licitare împărțind partea de catering în segmente mai mici (ziua și seara). În felul acesta au putut participa și companii mai mici cu furnizori locali. Mai mult, fiecare furnizor de catering participant la licitație a fost interviuat pentru a i se evalua propria abordare privind cateringul durabil.

Un alt exemplu de încurajare a implicării furnizorilor vine din Programul Interreg pentru sudul Mării Baltice: Furnizorilor de stickuri USB li s-a solicitat să renunțe la folia de plastic unică din ambalaj.

Evitarea risipei de produse alimentare de la catering

Conform site-ului Europa, pe continentul nostru se risipesc în fiecare an 20% din produsele alimentare destinate consumului uman (adică 88 de milioane de tone). Deoarece nivelul de conștientizare privind risipa alimentară rămâne foarte scăzut, proiectul STREFOWA, finanțat prin Programul Interreg pentru Europa Centrală, a decis să militeze pentru reducerea risipei alimentare în regiunile Europe Centrale.

Proiectul își comunică misiunea servind drept exemplu. Pe lângă utilizarea, la toate evenimentele sale, a unor servicii de catering caracterizate prin zero risipă, STREFOWA a organizat cinci evenimente hackathon pe tema risipei alimentare în Austria, Italia, Ungaria, Polonia și Cehia, cu scopul de a spori gradul de conștientizare, inclusiv în rândul comunităților locale, pentru identificarea de soluții în sprijinul reducerii risipei alimentare în Europa Centrală.

Practici circulare la Ziua Europeană a Cooperării

Programul Interreg Estonia-Letonia urmează orientările pentru evenimente ecologice elaborate în cadrul proiectului „Evenimente publice ecologice”. Toate evenimentele desfășurate de Ziua Europeană a Cooperării în 2017, 2018 și 2019 au fost ocazii de a disemina și a aplica aceste orientări. De exemplu, acestea s-au concentrat pe abordări precum sortarea deșeurilor, utilizarea produselor locale și a apei de la robinet și producerea unor obiecte promoționale din materiale reciclate și/sau durabile.

S-au implementat practici de comunicare de ecologizare la trei evenimente de sărbătorire a Zilei Europene a Cooperării din 2019, la Pskov, Salaspils și Sankt Petersburg, organizate în cadrul Programului de cooperare transfrontalieră Letonia-Rusia. La evenimentele pe teme de mediu s-au oferit cadouri, suveniruri, ecusoane, banderole, pixuri și alte articole de papetărie, toate reutilizabile.

Toate aceste practici arată dorința celor care derulează programele și proiectele de a continua pe acest drum. În prezent există și alte inițiative în pregătire pentru a construi orientări robuste, care să îi sprijine pe aceștia să ia decizii mai în cunoștință de cauză. ■

Sărbătorirea a 30 de ani de Interreg se concentrează asupra tinerilor

Serbându-și a 30-a aniversare și pregătindu-se pentru următoarea perioadă de programare, Interreg caută propuneri vitale din partea generației viitoare cu privire la modul în care aceasta se poate implica în îmbunătățirea cooperării teritoriale în întreaga Europă.

Aflat în inima proiectului european, Interreg sprijină de 30 de ani cooperarea între regiuni, înlăturând obstacolele și promovând acțiuni comune pentru a crea legături mai strânse între cetățeni.

Evenimentele de sărbătorire a Interreg s-au concentrat pe trei teme separate, dar interdependente: „cu toții avem un vecin”, „tineretul” și „o Europă verde, neutră din punct de vedere climatic”.

În 2018, tinerii cu vârste între 15 și 29 de ani reprezentau 17% din populația UE. Indiferent de sex, de situația economică, de originea socială sau de vârstă, toți tinerii se confruntă cu provocări comune, cum ar fi piețele slabe ale muncii și lipsa oportunităților de educație și formare.

În plus, tinerii nu sunt imuni nici la alte crize, precum încălzirea globală, insecuritatea și neîncrederea la scară largă în insti-

tuțiile publice. Cu toate acestea, tinerii de pe întregul continent împărtășesc dorința pentru un viitor mai bun. UE în ansamblu le oferă oportunități vaste, în special celor în număr din ce în ce mai mare care traversează frontierele în căutarea unor posibilități de angajare sau de agrement.

Mișcări pozitive

Interreg ajută oamenii să facă naveta dintr-un stat membru în altul, să își găsească locuri de muncă în regiunile frontaliere ale Europei și mai departe, precum și să acceseze serviciile publice situate cel mai aproape de locuințele lor. Într-adevăr, facilitarea mobilității tinerilor este vitală pentru consolidarea poziției Europei ca economie bazată pe cunoaștere.

Aceasta promovează rețelele și activitățile pentru a ajuta tinerii antreprenori să își dezvolte competențele, deblocându-și astfel potențialul nevalorificat. Se creează astfel și un mediu care le permite acestora să își transpună în realitate ideile inovatoare. Interreg educă tinerii din Uniune și din afara acesteia, pentru a-i conștientiza cu privire la încălzirea globală și pentru a le adapta obiceiurile în direcția unui mod de viață mai sustenabil. Acesta construiește încrederea reciprocă și în forțele proprii la nivel transfrontalier prin înființarea de servicii publice comune, la care tinerii să aibă acces cu ușurință. Proiectele [IEER](#) și [Eur.Friends](#), din programul Interreg Europa, respectiv programul Meuse-Rin, ilustrează unele dintre aceste caracteristici.

“ *Interreg asigură implicarea cetățenilor și a tinerilor în construirea continentului nostru.* ”

Atingerea echilibrului

2020 reprezintă un an esențial pentru Interreg. În timp ce sărbătorim realizările noastre din ultimii 30 de ani, ne aflăm și la o răscruce de importanță vitală, pregătindu-ne pentru o nouă perioadă de programare. Interreg este deschis ideilor noi și inovatoare din partea tinerilor din întreaga Uniune. În acest sens, Comisia Europeană a desfășurat sondaje specifice și discuții de grup online cu tinerii care au legătură cu zonele vizate de cooperarea teritorială europeană (adică UE și țările învecinate).

Rezultatele acestor schimburi constituie baza unui „manifest al tinerilor pentru o mai bună cooperare teritorială în Europa”, supus atenției Elisei Ferreira, comisarul UE pentru politica de coeziune și reforme, și președinției germane a Consiliului UE la evenimentul anual Interreg, desfășurat în 15 octombrie la Bruxelles.

Ca răspuns, comisarul Ferreira a declarat: „Interreg asigură implicarea cetățenilor și a tinerilor în construirea continentului nostru. Nu numai că politica de cooperare are nevoie de vocea societății civile pentru a contura viitorul, dar Interreg va și continua să sprijine proiecte care îi vor permite generației viitoare să trăiască pe un continent plin de oportunități, promovând ocuparea forței de muncă, schimburile universitare și accesul egal la servicii de calitate de-a lungul frontierelor.”

Acest manifest, disponibil pe [site-ul DG REGIO](https://europa.eu/interreg), exprimă ideile tinerilor cu privire la Interreg și în special la modalitățile de a-l alinia mai bine la așteptările lor. Acesta li se adresează în primul rând decidenților politici de la nivelul UE și de la nivel național, regional și local, precum și autorităților de management ale Interreg și beneficiarilor de proiecte, organizațiilor interesate de formularea politicilor privind coeziunea UE – și în special Interreg –, de tineret, de implicarea cetățenilor și de participarea democratică. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://europa.eu/!yB96wx>

«Interreg Volunteer Youth»

IVY întâmpină peste 500 de tineri voluntari pentru cooperarea teritorială

De la lansarea sa în martie 2017, inițiativa „Tineretul voluntar Interreg” (IVY) a implicat peste 500 de voluntari. Sute de tineri din întreaga Europă susțin programe și proiecte Interreg, sporind vizibilitatea cooperării teritoriale în UE și în țările învecinate.

Totodată, IVY le-a oferit foarte multor tineri ocazia de a afla și a înțelege mai bine obiectivele și provocările proiectului european. Promovată de Direcția Generală Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene, inițiativa este gestionată de Asociația Regiunilor Frontaliere Europene (ARFE) în cadrul Corpului european de solidaritate.

Colaborând cu IVY, voluntarii sprijină, promovează și raportează realizările concrete ale programelor și proiectelor Interreg la care participă.

Myrto Vergou, voluntară în proiectul „Consolidarea managementului de mediu de către IMM-uri conduse de tineri”, din cadrul programului Interreg Grecia-Bulgaria, declară: „Am învățat multe despre relațiile interregionale dintre Grecia și Bulgaria, despre interesele noastre comune și despre

cum ne putem ajuta reciproc. Am acum o imagine clară despre punctele noastre forte și despre cele slabe și sper că prin munca mea voi informa [...] alți oameni.”

Până în prezent, 41 de programe Interreg și 165 de proiecte Interreg s-au bucurat de participarea voluntarilor, evidențiind impactul semnificativ al IVY. În 2021, IVY își va continua munca de a le permite tinerilor să participe la cooperarea teritorială europeană și de a-i abilita să întreprindă acțiuni de solidaritate și colaborare.

Myrto Vergou are o imagine clară asupra modalităților de a valorifica optim relațiile interregionale.

IVY în acțiune

Din 2019, voluntarii Interreg au avut și ocazia de a organiza evenimente în numele DG REGIO pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la așa-numitele activități de implicare a cetățenilor (AIC). Voluntarii au organizat până în prezent 23 de astfel de evenimente, pregătind activități pentru cetățeni și implicând comunitatea locală pentru a informa oamenii cu privire la numeroasele beneficii ale politicii regionale europene.

Printre AIC organizate în 2019 s-au numărat adunarea deșeurilor în Pirinei, competiții sportive în orașul Naujoji Akmenė din Lituania, canotaj pe râul Venta din Letonia și Lituania, un atelier de prelucrat cacao în Guadelupa, drumeții în pădurea Grumsin din Germania și un atelier pentru tineret în Slovenia. Iubitorii de natură, pasionații de sport, copiii și amatorii de ciocolată – cu toții au avut ocazia de a afla despre politica de coeziune în timp ce desfășurau activitățile preferate.

Solidaritate peste frontiere

Izbucnirea pandemiei de COVID-19 a afectat inițiativa IVY după închiderea frontierelor și limitarea totală a deplasărilor în unele țări. Reacționând la situație, DG REGIO și ARFE au permis voluntariatul de la distanță pentru acei voluntari deja repartizați și i-a trecut în așteptare pe cei care erau pe punctul să înceapă în momentul în care majoritatea țărilor au introdus măsuri stricte pentru a limita răspândirea infecției.

Cu toate acestea, organizațiile-gazdă și voluntarii s-au coordonat fără probleme și au continuat să colaboreze în toată această perioadă, iar perioadele de mobilitate s-au reluat de îndată ce s-a putut călători în siguranță în interiorul UE.

Pentru a sărbători rolul tinerilor în cooperarea teritorială, Comisia Europeană a implicat voluntari IVY în numeroase evenimente dedicate aniversării a 30 de ani de Interreg, valorificând experiențele acestora pentru a afla care sunt dorințele și așteptările tinerilor europeni cu privire la viitorul cooperării teritoriale.

În acest context, DG REGIO a lansat un sondaj pentru a înregistra ideile acestora cu privire la modalitățile de a perfecționa Interreg în viitor și a inclus rezultatele într-un manifest prezentat comisarului Elisa Ferreira la Reuniunea anuală Interreg.

Prin acest efort extraordinar, posibil prin implicarea îndelungată și fructuoasă a tinerilor în Interreg, datorită IVY, Comisia Europeană transmite un mesaj important generației viitoare: solidaritatea se află în centrul UE, iar această valoare trebuie prețuită și împărtășită pentru a ne construi viitorul împreună. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://www.interregyouth.com/>

Sărbătorirea a 30 de ani de Interreg la frontiera dintre Estonia și Letonia

În 2008, programul Interreg Estonia-Letonia a sprijinit primul proiect de cooperare între aceste două țări. De atunci, 119 proiecte de cooperare de succes au facilitat crearea unor parteneriate excelente și a unei relații de cooperare între vecini la nivel transfrontalier.

Colaborarea s-a concentrat pe dezvoltarea afacerilor și pe dezvoltarea de produse de către IMM-uri din sectorul TI, al alimentației, al lemnului, farmaceutic, spațial etc. Creșterea mobilității forței de muncă, conștientizarea aspectelor legate de mediu, turismul axat pe patrimoniu și micile porturi de iahting au reunit zeci de instituții de stat și municipale, precum și firme și ONG-uri.

Sărbătorind 30 de ani de Interreg în Estonia și Letonia în 2020, ne-am concentrat pe ideea de vecinătate, pe subiecte ecologice și pe implicarea tinerilor – toate integrate în mai multe activități comune, care reflectă numărul 30 ca provocare!

Ați încercat vreodată să răspundeți la **30 de întrebări** despre Interreg și despre Estonia și Letonia? Știați că site-ul keep.eu

conține cele mai cuprinzătoare informații despre toate proiectele Interreg? În septembrie 2020, numai cei mai experimentați manageri de proiecte și cei mai devotați entuziaști ai programului au reușit să răspundă corect la testul online „Sărbătorind Interreg 30”.

30 km pentru Interreg 30. Ați sărbătorit vreodată ceva printr-o drumeție de 30 km? Tot în septembrie, 50 de estonieni și letoni, printre care numeroși tineri, au sărbătorit cooperarea și natura parcurgând pe jos o rută specială stabilită pentru Interreg 30, prin Parcul Național Gauja din Letonia, de-a lungul părții estice a orașului Cēsis.

30 de copaci pentru Interreg 30. Ați sărbătorit vreodată aniversarea Interreg și Ziua Europeană a Cooperării la frontiera dintre Estonia și Letonia? Tocmai acest lucru l-au făcut în 19 septembrie partenerii care implementează programul Estonia-Letonia, ecologizând centrul comun al orașelor UE înfrățite Valga-Valka prin plantarea a 30 de copaci. ■

Un sondaj prezintă opiniile actuale privind cooperarea transfrontalieră în UE

Un studiu de amploare privind cooperarea transfrontalieră publicat de Comisia Europeană arată niveluri sporite de interacțiune și de încredere între comunitățile frontaliere.

Podul Oresund dintre Danemarca și Suedia.

Comisarul Ferreira a prezentat, în 15 octombrie, concluziile unui sondaj de amploare pe tema cooperării transfrontaliere, desfășurat în februarie și aprilie 2020 de către Gallup International în numele Comisiei Europene.

Acest sondaj se concentrează pe cooperarea între regiuni frontaliere adiacente NUTS III din cel puțin două state membre diferite și/sau unele țări din afara UE. Sondajul s-a desfășurat în regiunile frontaliere care fac obiectul programelor Interreg de cooperare transfrontalieră (CTF) din cele 27 de state membre ale UE, Andorra, Liechtenstein, Regatul Unit, Norvegia și Elveția.

Este vorba despre o continuare a primei ediții, care s-a desfășurat în 2015. Sondajul explorează aceeași gamă de subiecte, și anume: gradul de conștientizare privind programele CTF, mobilitatea transfrontalieră, atitudinile față de cetățenii din țările învecinate (experiența transfrontalieră) și obstacolele din calea CTF între regiunile frontaliere.

Gradul de conștientizare privind programele de cooperare transfrontalieră

Nivelul de conștientizare privind activitățile transfrontaliere finanțate prin politica regională a UE a scăzut cu șapte puncte procentuale (pp) din 2015. Numai 24% dintre respondenții care locuiesc în zone frontaliere vizate de programele CTF ale Interreg au auzit despre activități de cooperare transfrontalieră finanțate de UE în zona lor.

Dintre cele 54 de programe Interreg, acest nivel de conștientizare variază de la 51% (Slovenia-Ungaria) până la minimumul de 11% (Lituania-Polonia). Rezultatul este dezamăgitor, fără îndoială, deși stimulează Comisia Europeană să își intensifice în viitor eforturile de comunicare, în parteneriat cu autoritățile naționale și regionale implicate în CTF.

Mobilitatea transfrontalieră

Mobilitatea transfrontalieră s-a îmbunătățit din 2015, acoperind 56% (+3 pp) dintre cetățenii care locuiesc în regiuni frontaliere ale UE. Dintre respondenții care locuiesc în regiuni frontaliere ale UE, 79% au călătorit în țara vecină cel puțin o dată, aceasta reprezentând o creștere cu 3 pp față de ediția anterioară. În ansamblu, dintre cele șase motive diferite evaluate pentru călătoriile transfrontaliere, călătoriile în scopul unor activități de agrement, inclusiv vizite turistice, sunt menționate de către respondenți drept cel mai important motiv (58%, +14 pp), pe locul următor fiind călătoriile pentru cumpărarea de bunuri sau servicii (34%, +8 pp).

Unu din cinci (22%) au călătorit într-o țară învecinată pentru a merge în vizită la prieteni, în timp ce 16% au făcut acest lucru în interes de serviciu sau de afaceri, iar 15%, pentru a merge în vizită la rude. Utilizarea serviciilor publice este cel mai puțin probabil motiv al respondenților de a călători într-o țară parteneră (10%). Cele mai ridicate rate ale mobilității s-au înregistrat în programele pentru Irlanda-Regatul Unit [PEACE] (81%, +4 pp) și Austria-Germania/Bavaria (76%, +2 pp). Proporția respondenților care au fost în străinătate în

țări vizate de un program CTF Interreg derulat în regiunea lor a crescut din 2015, din diverse motive. Mai concret, călătoriile pentru activități de agrement, inclusiv turism, au crescut cel mai mult de la ediția anterioară (+14 pp), urmate de călătoriile pentru cumpărarea de bunuri și servicii (+8 pp).

Atitudinile față de cetățenii țărilor învecinate sunt, în general, mai pronunțat pozitive

Atitudinile pozitive măsurate în 2015 față de cetățenii țărilor învecinate au fost confirmate în 2020. Marea majoritate a celor care trăiesc în regiuni frontaliere ale UE s-ar simți confortabil să aibă un cetățean dintr-o altă țară vizată de un program CTF Interreg ca vecin (91%), coleg de serviciu (89%), membru al familiei (88%) sau manager (82%). Toate aceste proporții au înregistrat o creștere mică, pornind însă de la o bază deja foarte ridicată (cu +1 sau +2 pp) față de 2015. Mai mult, două treimi dintre respondenți (66%) sunt de acord că se poate avea încredere în cei mai mulți oameni, în timp ce 19% sunt întru totul de acord, iar 47% sunt întrucâtva de acord. Aceasta reprezintă o ușoară creștere (+5 pp) a nivelului total de încredere în alți oameni față de cel exprimat la ediția anterioară.

Se pot observa disparități pronunțate când se analizează rezultatele la nivel de program: cele mai ridicate proporții de încredere socială se pot observa în programele care implică țările nordice: Suedia-Norvegia (89%), Suedia-Danemarca-Norvegia (87%), TF028 Suedia-Finlanda-Norvegia (86%) și TF032 Suedia-Finlanda-Norvegia (84%). În schimb, mai puțin de jumătate dintre respondenți sunt de acord în următoarele programe: Grecia-Cipru, Slovacia-Ungaria și Slovacia-Cehia (toate 44%), Grecia-Bulgaria (45%) și Slovenia-Ungaria (48%).

Obstacole în calea cooperării transfrontaliere

În acord cu ediția anterioară, respondenții prezintă o probabilitate mai ridicată să considere viața într-o regiune frontalieră ca fiind o oportunitate (38%), nu un obstacol (3%). Dintre cele șase obstacole investigate, diferențele lingvistice (52%) și diferențele juridice și administrative (44%) rămân obstacolele cel mai frecvent menționate în calea CTF. Aceste proporții au scăzut însă, cu -5 pp, respectiv -2 pp, față de ediția anterioară. În al treilea rând, 41% consideră că diferențele sociale și economice reprezintă o problemă pentru cooperarea între țara lor și țara parteneră (țările partenere), ceea ce reprezintă o scădere cu -5 pp față de ediția anterioară. Al patrulea motiv, menționat de către aproximativ o treime dintre respondenți (32%), sunt diferențele culturale (proporție stabilă din 2015).

OBSTACOLE ÎN CALEA COOPERĂRII TRANSFRONTALIERE

Diferențele lingvistice: **52%**

Diferențele juridice și administrative: **44%**

Diferențele sociale și economice: **41%**

Diferențele culturale: **32%**

Accesibilitatea **30%**

În sfârșit, mai puțin de trei din 10 respondenți (30%) consideră că accesibilitatea (de exemplu, barierele geografice sau infrastructura de transport) reprezintă o problemă pentru cooperarea între țara lor și țara parteneră (țările partenere). Această proporție a rămas stabilă de la ediția anterioară. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://europa.eu/!cW77bW>

Regiunea adriatico-ionică

Un adevărat exemplu pentru Europa și nu numai

Președinția cu rotație anuală a Strategiei UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (EUSAIR) îi acordă, pe rând, fiecăreia dintre cele nouă țări participante ocazia de a stabili prioritățile și direcția de urmat. În 1 iunie 2020, Slovenia a preluat președinția de la Serbia, cu scopul de a integra proiectele emblematic EUSAIR și de a ecologiza strategia în direcția formării unei macroregiuni economice sustenabile, competitive și favorabile incluziunii sociale.

Din 1 iunie 2020 până în 31 mai 2021, Slovenia va prezida Strategia UE pentru Regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (EUSAIR). Sunt încântat că, în ultimii ani, colegii noștri, alături de parteneri de la diverse instituții din întreaga regiune, au reușit să formeze un parteneriat exemplar, care facilitează consolidarea încrederii în această parte fascinantă a Europei.

Acum este vital să menținem această încredere. Deși am avut cu toții de suferit în timpul pandemiei de COVID-19, am și învățat o lecție foarte importantă: doar colaborând putem câștiga.

Am avut un start reușit, Consiliul de conducere adoptând proiecte EUSAIR emblematic pentru perioada 2021-2027. Este esențial ca toate părțile interesate să convină asupra priorităților macroregionale care să fie integrate în documentele de programare ulterioare sprijinite din fondurile structurale și de investiții europene și de cadrul strategic IPA III.

Acest obiectiv, formulat în Declarația din 2018 de la Catania, a fost realizat în cele din urmă la cea de a 12-a reuniune a Consiliului de conducere, din 10 iunie 2020. După doi ani de activitate intensivă în structura de guvernare a EUSAIR și mai ales în patru grupuri de coordonare, s-a adoptat lista definitivă a priorităților macroregionale.

Colegii noștri din toate țările EUSAIR, precum și comisarul european pentru coeziune și reforme, Elisa Ferreira, și comisarul european pentru extindere și politica de vecinătate, Olivér Várhelyi, au fost informați deja în legătură cu lista amplă de proiecte. Acțiunile prioritare macroregionale stabilite de comun acord se numără printre demersurile la care ar trebui să depunem toate eforturile pentru a asigura convergența politică, economică, juridică și financiară, în ciuda crizei actuale.

Pactul verde în prim-plan

Conceptul-cheie pe care se bazează președinția slovenă din 2020-2021 este „ecologizarea EUSAIR”. Iată o sinteză a celor patru argumente principale ale Sloveniei pentru o asemenea decizie strategică.

Pactul verde este una dintre prioritățile următorului cadru financiar multianual al UE.

În cadrul EUSAIR; alături de Bosnia și Herțegovina, Serbia este responsabilă de coordonarea pilonului calității mediului.

În calitate de stat membru al UE din 2004, Slovenia a fost mereu un susținător ferm al extinderii UE în sud-estul Europei. Avem convingerea că, în acest proces, standardele de mediu sunt la fel de importante ca standardele economice și democratice.

Nu în ultimul rând, redresarea continentului nostru și a întregii lumi în urma COVID-19 nu poate fi decât una ecologică. Trăim într-o regiune superbă, cu zone costiere și interne frumoase. În aceste vremuri, solidaritatea și cooperarea multilaterală și regională eficientă sunt cu atât mai importante, iar regiunea noastră adriatico-ionică poate fi un veritabil exemplu pentru Europa și nu numai.

În ultimele câteva luni, prin consensul țărilor participante, am reușit să identificăm subiectele propunerilor de proiecte concrete și să stabilim baza abordării provocărilor-cheie în ceea ce privește viitorul regiunii din perspectiva creșterii albastre, a conectivității, a mediului și a turismului.

Suntem hotărâți să reunim cunoștințele și inovarea disponibile în regiune. Această hotărâre ne motivează și ne ghidează. Regiunea adriatico-ionică poate fi rezistentă numai dacă oamenii care trăiesc aici se simt puternici și conectați. ■

Anže Logar

Ministrul afacerilor externe al Republicii Slovenia

Bazinele de sare din Parcul natural Sečovlje Salina din Slovenia sărbătoresc o tradiție seculară.

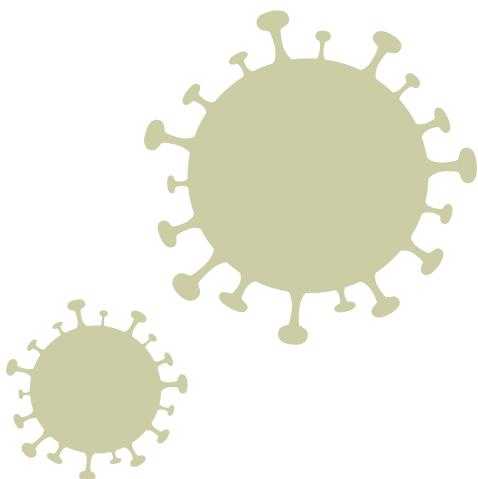
Finanțarea IMM-urilor în tranziția verde și în cea digitală după COVID-19

Trăim vremuri furtunoase, pe o mare agitată, confruntându-ne cu o criză sanitară, socială și economică fără precedent. Întreprinderile mici și mijlocii au fost grav afectate. Împreună cu statele membre, Comisia Europeană a reacționat cu mare flexibilitate la aceste nevoi emergente, adaptând legislația UE și facilitând finanțarea companiilor europene, pentru a le ajuta să supraviețuiască.

Pentru a atinge redresarea și a avea o economie puternică și favorabilă incluziunii, este clar că trebuie să repornim rapid creșterea economică. De asemenea, este evident că trebuie să devenim o societate mai puternică, mai rezistentă și mai favorabilă incluziunii. Provocarea constă în a concepe măsuri de sprijin financiar și practic adaptate pentru creșterea economică, pe baza obiectivelor înrudite ale tranziției verzi și ale celei digitale, pentru a reface convergența la nivelul tuturor țărilor UE.

Obiectivul este de a investi în întreprinderi, pentru a le ajuta să crească și să creeze valoare comună. Fondurile UE urmăresc sprijinirea implicării companiilor în soluții inovatoare la provocările sociale, care să coincidă cu obiectivele de prosperitate și de afaceri.

Unele întreprinderi au explorat limita dintre a avea un scop și a obține profit, a face ceea ce trebuie și a construi în același timp un plan de afaceri pentru a-și transpune intențiile în realitate. Atât companiile publice, cât și cele private pot servi unui scop social, maximizându-și în același timp profitul. Deciziile de afaceri au un impact asupra lucrătorilor, a clienților, a furnizorilor, a comunității și a mediului. Întreprinderile trebuie să joace un rol activ în tranziția verde și în cea digitală.

“Combinăția dintre instrumentele financiare și granturi poate pune în practică avantajele oferite de ambele instrumente, devenind astfel un mecanism de finanțare foarte eficace pentru tranziția verde și pentru tranziția digitală.”

Katerina Fortun, analist de politici, DG REGIO

Ambiție și inovare

În criza actuală, întreprinzătorii au nevoie mai mult ca oricând de siguranță și de sprijin financiar și practic. Situația actuală ne oferă, de asemenea, o oportunitate de a regândi modul în care funcționează întreprinderile. Obiectivul finanțării UE este de a motiva și a sprijini întreprinzătorii să implementeze schimbări mai ambițioase și modele de afaceri inovatoare, care să maximizeze profitul și se creeze valoare comună. Așadar, care este instrumentul optim pentru realizarea acestui obiectiv: creditele sau granturile?

Pe de o parte, instrumentele financiare precum creditele, garanțiile și capitalul sunt o oportunitate de colaborare public-privat, deschizând calea catalizării capitalului privat în investiții de impact. Cerințele financiare sunt mari, iar datoriile publice au atins cote-record în contextul abordării crizei COVID-19. Este posibil ca banii publici să nu fie suficienți. Instrumentele financiare ale fondurilor UE pot declanșa investiții private prin partajarea riscurilor cu investitorii, cu scopul de a spori finanțarea pentru întreprinzători.

Pe de altă parte, IMM-urile suferă șocuri mai grave. Granturile UE ar putea asigura sprijinul necesar pentru reconstrucție și pentru implementarea unor modele noi de afaceri în perioada aceasta incertă.

Prin reunirea celor două categorii se poate crea o oportunitate nouă. Combinăția dintre instrumentele financiare și granturi poate pune în practică avantajele oferite de ambele instrumente, devenind astfel un mecanism de finanțare foarte eficace pentru tranziția verde și pentru tranziția digitală.

Realizarea creșterii economice

Întreprinzătorii ar putea avea nevoie de acest sprijin practic și când adaptează modelele de afaceri pentru o evoluție bună prin fapte bune. Rolurile de consultanță, asistență și consolidare a capacității sunt componente vitale ale instrumentelor financiare de succes pentru a crește în continuare eficiența și eficacitatea finanțării.

Combinat cu granturile, aceste instrumente financiare pot asigura sprijin financiar și practic personalizat pentru redresare și creștere economică, pe baza obiectivelor îngemănate ale tranziției verzi și ale celei digitale. Întreprinderile animate de un țel vor avea o contribuție esențială la o economie în serviciul cetățenilor, care asigură locuri de muncă, creștere economică și investiții.

Regândind modul în care funcționează întreprinderile, putem contribui la rezolvarea marilor probleme ale timpului nostru. Avem capacitatea, tehnologia și resursele pentru a construi o societate puternică și rezistentă – și pentru a crea astfel creștere economică. ■

Letonia, pe drumul către o economie bazată pe cunoștințe și creștere favorabilă incluziunii

Situată în regiunea baltică din nordul Europei, Letonia este o țară care se mândrește cu patrimoniul său cultural bogat și cu natura sa frumoasă. Din 2004, când țara a aderat la Uniunea Europeană, finanțarea în cadrul politicii de coeziune a fost un element-cheie în dezvoltarea sa economică și socială.

Letonia, unul dintre cele trei state baltice, a devenit independentă la 18 noiembrie 1918. Țara este mărginită de Estonia la nord, de Rusia la est, de Belarus la sud-est și de Lituania la sud. Țărmurile sale sunt scăldate de apele Mării Baltice la vest și ale Golfului Riga la nord.

Țara are aproape două milioane de locuitori; limba sa oficială este letona, una dintre cele mai vechi limbi europene.

Disparitățile regionale și provocările majore

În ultimii 10 ani, în ciuda crizei financiare grave din 2007-2009 și a consecințelor acesteia, Letonia a cunoscut o creștere stabilă. În 2019, PIB-ul Letoniei pe cap de locuitor măsurat în parități ale puterii de cumpărare a atins 69% din media UE, față de 60%, cât era în 2008.

Deși Letonia este una dintre țările cu cele mai mari disparități privind dezvoltarea regională dintre țările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare economică, în ultimul deceniu, cea mai rapidă creștere s-a observat în regiunile învecinate din afara orașului Riga.

În 2016, PIB-ul pe cap de locuitor era de 17 213 EUR în regiunea de planificare Riga (135% față de PIB-ul mediu pe cap de locuitor al țării), de 74% în Kurzeme, de 66%, în Vidzeme, de 63% în Zemgale și de 51% în Latgale. Există disparități regionale similare și în ceea ce privește nivelul afacerilor, al ocupării forței de muncă și al venitului, precum și accesul la sănătate, la servicii sociale și la învățământ de calitate.

În ultimul deceniu, populația țării a continuat să scadă cu o medie de 1% pe an, în special în rândul populației active, datorită emigrării în alte țări ale UE și datorită natalității scăzute. Această tendință a pus multă presiune asupra potențialului de creștere, a pieței forței de muncă și a capacității țării de a finanța și a întreține infrastructura și serviciile.

Inegalitatea veniturilor în Letonia se situează printre cele mai ridicate rate din UE. Riscul de sărăcie afectează mai ales pensionarii, persoanele cu dizabilități, familiile monoparentale, familiile mari și șomerii pe termen lung.

Impactul COVID-19

Pandemia recentă s-a dovedit a fi o provocare pentru societatea letonă și pentru capacitatea fondurilor UE. Criza economică cauzată de restricțiile impuse în timpul pandemiei provocate de coronavirus va avea un impact semnificativ asupra economiei și a societății Letoniei. În prezent este dificil de prevăzut, deoarece evoluția pandemiei și alte efecte potențiale asupra economiei globale, a UE și a Letoniei rămân neclare. Criza va duce la restructurarea piețelor internaționale și a structurilor economice interne, ceea ce poate oferi și oportunități pentru dezvoltarea economiei letone.

În ciuda provocărilor pe care le aduce cu sine COVID-19, investițiile din fondurile UE în economia Letoniei au rămas neschimbate în 2020. Prin urmare, conform previziunilor macroeconomice actualizate, PIB-ul Letoniei va scădea cu 7% anul acesta în comparație cu 2019, în timp ce contribuția investițiilor din fondurile UE se va menține la 1,2 puncte procentuale (în lipsa acestor investiții, PIB-ul țării ar scădea cu 8,2%).

În luna iulie a acestui an, Comisia Europeană a aprobat modificări (proapse de Letonia) ale programului operațional, vizând realocarea de fonduri ale UE pentru atenuarea consecințelor COVID-19. Modificările prevedeau alocarea unei finanțări de 386 de milioane EUR din partea UE pentru măsuri de redresare economică – proiecte care se pot implementa rapid.

Fondurile au fost alocate în principal pentru consolidarea capacității sistemului sanitar, prin furnizarea de investiții urgente în domeniul tratării bolilor infecțioase și al psihiatriei. De asemenea, acestea sunt menite să sprijine firmele oferind active curente pentru întreprinderile exportatoare și producătoare, modernizând procesele de producție și consolidând economia. În plus, s-au canalizat investiții în direcția atenuării efectelor socioeconomice, investindu-se în măsuri de ocupare a forței de muncă, precum și în diverse proiecte de infrastructură. ■

Situată în nordul Europei, Letonia are o suprafață de 64 559 km². Țara cuprinde peste 12 000 de râuri și 2 256 de lacuri, ocupând locul al patrulea în Europa din punctul de vedere al resurselor de apă dulce. Relieful este format în cea mai mare parte din câmpii fertile, 29% folosindu-se pentru agricultură și ferme mici; 56% din suprafața totală este acoperită de păduri. În 2019, populația era de 1 919 968 de locuitori, dar scade cu aproximativ 1% pe an, în special în rândul populației de vârstă activă.

Economia

Creșterea robustă a PIB-ului a continuat în 2018, investițiile și consumul privat făcând-o să depășească 4%. Rata de 2,6%, a inflației s-a menținut la același nivel ca în 2017. Se preconizează o scădere cu 7% a PIB-ului în 2020, urmată de o redresare destul de rapidă în 2021 (Previziunea economică de primăvară a CE).

Letonia se numără printre țările care beneficiază cel mai mult de fondurile UE, inclusiv de investiții în cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare, competitivitatea întreprinderilor, transporturi durabile, ocuparea forței de muncă și mobilitate. De asemenea, țara beneficiază de sprijin pentru a-și perfecționa administrația fiscală și sistemul de sănătate și a-și dezvolta piețele de capital.

Deși se reduce decalajul față de nivelul de trai mediu din UE, se mențin disparități economice semnificative între capitala țării și regiunile acesteia. Riga și împrejurimile generează peste jumătate din PIB-ul Letoniei, în timp ce regiunile sunt mai sărace și prezintă o creștere economică mai lentă.

Nivelul scăzut al cheltuielilor publice pentru sistemul de sănătate și stilul de viață nesănătos reprezintă principalele motive ale sănătății precare a populației. Suplimentarea finanțării publice a dus la îmbunătățirea serviciilor de sănătate în unele regiuni. Țara este aproape de a-și atinge ținta privind energia din surse regenerabile pentru 2020, dar trebuie să își sporească eficiența energetică.

Piața forței de muncă

Rata șomajului a scăzut la 7,4% în 2018, economia puternică atrăgând mai mulți oameni pe piața muncii, fapt ce a contribuit la contracararea declinului populației de vârstă activă. Rata a ajuns la 9% la mijlocul verii anului 2020 ca urmare a crizei COVID-19, dar a început să se amelioreze ușor în august-septembrie.

În ansamblu, performanțele pieței muncii sunt pozitive, dar condițiile de ocupare a forței de muncă diferă de la o regiune la alta și de la un nivel de competențe profesionale la altul;

șomajul este semnificativ mai ridicat în regiunile situate mai departe de Riga. Majoritatea deficitelor sunt în sectoarele legate de știință, tehnologie, inginerie și matematică, inclusiv TIC, precum și în sectorul sănătății.

Educația, cercetarea și inovarea

Letonia investește o cotă comparativ ridicată din PIB-ul său în educație (5,5% în 2017, față de media UE de 4,7%). Cu toate acestea, accesul la învățământ de calitate nu este echitabil, elevii din ciclul gimnazial din școlile mai mari beneficiind de un învățământ mai de calitate decât cei din școlile rurale mici.

Țara investește foarte puțin în CD: în 2017, cota a fost de 0,51% din PIB (media UE a fost de 2,1%), printre cele mai mici din UE. Guvernul intenționează să majoreze însă această cotă la 1,5% din PIB în 2020.

Letonia este un inovator moderat, având puncte forte în structura sa de TIC. Însă performanțele țării se situează sub media UE la competențe digitale, 52% din populația țării neavând competențe digitale de bază.

Comerțul

Exporturile au avut o evoluție robustă în 2018, crescând cu aproximativ 3,6%. Utilajele și uneltele mecanice, echipamentele electrice și articolele din lemn se numără printre exporturile cele mai importante. Majoritatea producătorilor letoni sunt concentrați în industriile de nivel tehnologic scăzut, unde perspectivele de inovare sunt reduse. Creșterea productivității a atins 4,7% în 2017, Letonia situându-se astfel pe primele locuri între țările UE.

Piața unică digitală

Deși Letonia a fost un lider în instalarea rețelelor de fibră optică și 4G, reducerea decalajului dintre zonele urbane și cele rurale rămâne o provocare în ceea ce privește acoperirea rețelelor fixe în bandă largă.

Utilizarea serviciilor digitale este larg răspândită și se îmbunătățește treptat, dar există un deficit de profesioniști calificați în domeniul TI.

Din ce în ce mai mulți letoni folosesc servicii pe internet, precum serviciile bancare prin internet și e-guvernarea, precum și serviciile publice digitale substanțial îmbunătățite. Cu toate acestea, este necesară ameliorarea competențelor digitale ale cetățenilor dacă Letonia dorește să beneficieze de o piață a muncii favorabilă incluziunii și să își îmbunătățească productivitatea întreprinderilor și integrarea tehnologiilor digitale. ■

Investiții înțelepte pentru o creștere accelerată

Jānis Reirs, ministrul de finanțe al Republicii Letonia, reflectează asupra experienței Letoniei în legătură cu utilizarea fondurilor UE și descrie obiectivele țării pentru următoarea perioadă de programare.

În ce măsură a reușit Letonia să pună în aplicare fondurile UE până în prezent?

În perioada 2004-2018, Letonia a primit 11,77 miliarde EUR din bugetul UE, iar contribuția sa în aceeași perioadă a fost de 3,098 miliarde EUR. De la aderarea sa la UE, diferența dintre PIB-ul țării și media UE s-a redus semnificativ. Contribuția medie a fondurilor UE la creșterea PIB-ului este de 1-1,5 % pe an, situând Letonia printre cele mai de succes țări ale UE.

Cele 4,4 miliarde EUR reprezentând fondurile UE disponibile în perioada de programare actuală sunt esențiale pentru creșterea economiei letone și au avut o contribuție neprețuită la creșterea PIB-ului și a ocupării forței de muncă. În această perioadă se pune accent în primul rând pe realizarea de investiții înțelepte și justificate, pentru a le garanta caracterul eficient, sustenabil și eficace din punctul de vedere al costurilor.

De reținut, datele dintr-un sondaj derulat în 2019 în rândul populației generale arată că 73 % dintre respondenți consideră că investițiile realizate în Letonia din fondurile UE au fost, în general reușite – o proporție mai ridicată decât în orice alt sondaj anterior realizat de la aderarea Letoniei la UE.

Totuși, în ciuda creșterii semnificative observate în trecut, Letonia rămâne printre statele membre mai puțin bogate, PIB-ul său pe cap de locuitor atingând doar 67 % din media UE. Mai mult, în Latgale și alte regiuni situate la distanță mare de capitală, rata depopulării este ridicată, iar PIB-ul pe cap de locuitor este semnificativ mai mic.

Cum face față Letonia în perioada pandemiei de COVID-19?

În timpul pandemiei ne-am confruntat cu provocări noi și cu un mediu foarte schimbător. Această realitate nouă ne-a

oferit însă oportunități noi de a ne restructura economia și de a ne adapta la situația reală.

Până în prezent, Letonia a reușit să limiteze răspândirea COVID-19, ceea ce înseamnă că avem mai puține restricții asupra activității economice. În comparație cu criza anterioară, Letonia are acces la fondurile UE de data aceasta și poate face investiții publice pentru a facilita redresarea economică și adaptarea societății la noua situație.

Este important de subliniat că, în pofida COVID-19, în 2020, ratele de punere în aplicare a fondurilor UE s-au menținut la nivelul anterior, creând un efect pozitiv asupra stabilității economice a țării.

“Trebuie să ne gândim la utilizarea mai largă a instrumentelor financiare, asigurând realizarea de investiții în proiecte robuste, care să ducă la reduceri ale costurilor și să genereze venituri.”

Dat fiind că disparitățile din Letonia în materie de dezvoltare regională se situează pe locul al treilea ca amploare în rândul țărilor membre ale OCDE, cum le veți reduce în următoarea perioadă de programare?

Pentru a asigura o dezvoltare sustenabilă și echilibrată a regiunilor, avem nevoie de investiții integrate care, prin soluții adaptate la fiecare locație specifică și la fiecare situație locală, să facă posibilă dezvoltarea serviciilor și a infrastructurii adecvate și să amelioreze calitatea vieții și a mediului de afaceri.

Cultura este esențială pentru promovarea dezvoltării locale și crearea de locuri de muncă, precum și pentru exporturi și venit, deoarece atrage atât localnicii, cât și turiștii. Diversitatea patrimoniului cultural și istoric al regiunilor Letoniei și infrastructura disponibilă ne permit să oferim conținut diferit și oportunități de afaceri.

Pentru a aborda problemele care țin de dezvoltarea regională, vom concentra sprijinul din partea UE pe implementarea unor strategii de dezvoltare integrate. Obiectivul nostru principal este de a dezvolta infrastructura de sprijin necesară municipalităților pentru a oferi servicii de afaceri și culturale, asigurând conservarea și protejarea patrimoniului cultural.

Se are în vedere sprijin și pentru consolidarea serviciilor publice, ținând cont de schimbările privind numărul de locuitori și de introducerea unor soluții inteligente pentru eficiența activității municipalităților. De asemenea, vom consolida capacitatea celor implicați în dezvoltarea zonelor locale, perfecționarea proceselor administrative și îmbunătățirea spațiilor publice.

Care sunt provocările-cheie pentru Letonia în ceea ce privește economia cu emisii reduse de carbon, energia nepoluantă și transporturile durabile?

În 2017, transporturile au reprezentat 41% din totalul emisiilor de GES din Letonia. Potrivit obiectivului pe termen lung de atingere a neutralității climatice până în 2050, emisiile de GES neincluse în ETS ar trebui reduse cu 6% până în 2030, în comparație cu anul 2005. Trebuie elaborate soluții de transporturi durabile și inovatoare, punându-se la dispoziție alternative de mobilitate mai accesibile ca preț, mai convenabile și mai ecologice.

Unul dintre obiectivele Pactului verde european este de a oferi un stimulent puternic pentru transporturile multimodale, pentru creșterea eficienței sistemului. În vederea reducerii congestiei și a poluării, în special în zonele urbane, trebuie dezvoltate puncte de conectare multimodale și infrastructură pentru ciclism.

În Letonia este important și să se dezvolte sistemul de transport public, bazat în primul rând pe transportul feroviar, asigurându-se electrificarea treptată a rețelei feroviare și modernizarea tronsoanelor deja electrificate.

Ce speră Letonia să realizeze în perioada de programare 2021-2027?

În următoarea perioadă de programare, Letonia se va concentra pe reforme și investiții care măresc productivitatea economiei sale și competitivitatea firmelor, concomitent cu evoluția către o economie bazată pe cunoștințe. În felul acesta, firmele din Letonia vor putea beneficia de tranziția verde și de cea digitală, dezvoltând noi produse și servicii. Obiectivul nostru este de a ne asigura că creșterea se face simțită în toate regiunile, de către toți letonii.

Date fiind tendințele demografice și ale pieței muncii, reducerea în continuare a decalajului în raport cu țările dezvoltate este posibilă numai dacă se îmbunătățește semnificativ productivitatea. Prin urmare, investițiile care susțin afacerile ar trebui privite prin prisma productivității, ca și cele din alte sectoare economice. Trebuie să ne gândim la utilizarea mai largă a instrumentelor financiare, asigurând realizarea de investiții în proiecte robuste, care să ducă la reduceri ale costurilor și să genereze venituri.

Mottoul Planului național de dezvoltare al Letoniei pentru 2021-2027 este „schimbarea comportamentului public – o cale către dezvoltare”, ceea ce înseamnă că încă mai avem de înlăturat multe bariere din calea dezvoltării, în drumul nostru spre atingerea unei stări de bine generale. Acestea își au originea în atitudinile, comportamentul și mentalitatea noastră, care trebuie să se schimbe în ceea ce privește mediul, munca și educația noastră, precum și interacțiunea noastră cu alți oameni.

În conformitate cu Planul național de dezvoltare, Letonia și-a fixat cinci obiective principale pentru următoarea perioadă de programare, perfect corelate cu obiectivele politicii de coeziune:

o Europă mai inteligentă: transformare economică inovatoare și inteligentă – consolidarea capacităților de cercetare și dezvoltarea competențelor, sprijinirea companiilor și digitalizarea;

o Europă mai verde: neutralitatea climatică, adaptarea la schimbările climatice și protecția mediului;

o Europă mai conectată: dezvoltarea de transporturi sigure, sustenabile și convenabile și sporirea conectivității digitale;

o Europă mai socială: oportunități egale și acces la educație, la sistemul de sănătate și la piața muncii, condiții de muncă echitabile, protecție socială și incluziune;

o Europă mai apropiată de cetățeni: dezvoltare regională durabilă și integrată.

Cum puteți asigura posibilitatea regiunilor și a orașelor Letoniei de a coopera îndeaproape la diferitele lor strategii și priorități de dezvoltare?

Trebuie subliniat, de asemenea, că realizarea tuturor obiectivelor sus-menționate și identificarea soluțiilor optime vor necesita implicarea societății. Partenerii noștri sociali și de cooperare au jucat un rol activ în elaborarea planului. Participarea amplă a publicului la planificarea investițiilor construiește încrederea și ne asigură că partenerii noștri vor fi activi și în timpul implementării proiectelor. Prioritatea noastră este de a stabili o cooperare strânsă între toate regiunile și orașele letone, implementând o abordare integrată, bazată pe strategiile ale diferitor teritorii.

O cheie a creșterii productivității este realizarea inovării inteligente în strânsă cooperare între cercetători și industrie. Datorită finanțării prin politica de coeziune, s-au creat în Letonia instrumente eficiente pentru promovarea inovării și a productivității. Și în știință și inovare este important să se obțină o schimbare de comportament, astfel încât cercetătorii și industria să poată lucra mână în mână pentru a crea sinergii.

Continuarea dezvoltării economice și creșterea nivelului de trai vor depinde de capacitatea noastră de a construi un avantaj competitiv nou, bazat pe cunoștințe, într-un mediu aflat în schimbare rapidă. Se poate realiza acest lucru sporind productivitatea prin investiții în capitalul uman, în cercetare și în inovare, precum și introducând tehnologii digitale noi.

Un factor decisiv pentru construirea unui avantaj competitiv nou este schimbarea modelului de afaceri al companiilor, trecând de la profitabilitatea pe termen scurt spre productivitatea pe termen lung și generându-se o profitabilitate sustenabilă.

Fondurile UE au contribuit deja la încurajarea unui ecosistem adecvat și a unor platforme de cooperare pentru oamenii de știință și pentru industrie, permițându-le întreprinzătorilor letoni să dezvolte produse unice, cu potențial de plusvaloare ridicat. ■

Ministry of Finance of the Republic of Latvia

PROIECTELE FINANȚATE DE UE AJUTĂ LETONIA SĂ PROGRESEZE ÎN DIRECȚIA UNEI ECONOMII BAZATE PE CUNOȘTINȚE

CASA ȘTIINȚELOR A UNIVERSITĂȚII LETONE

Investiția totală: 12 231 500 EUR
Cofinanțarea din FEDR: 10 396 840 EUR

Universitatea Letonă a finalizat cu succes construcția Casei Științelor în centrul său academic din cartierul Tornakalna al orașului Riga, creând cel mai avansat centru de studii și cercetări al țării. Universitatea va putea astfel să își concentreze în același loc studiile de fizică, medicină și științe ale vieții, promovând sinergiile între studii și cercetare și asigurând eficiența resurselor.

Există 78 de laboratoare de cercetare și de pregătire a studenților, care găzduiesc echipamente avansate, într-o clădire inteligentă, cu performanțe energetice ridicate. Mediul de lucru modern contribuie la atragerea tinerelor talente științifice pe posturi disponibile în instituțiile științifice locale, atrăgând totodată și cercetători și experți străini în activitatea de cercetare. Centrul poate găzdui până la 2 000 de studenți și asigură 450 de locuri de muncă pentru personalul științific și academic.

Prima clădire de studii și cercetări a Centrului Academic – Casa Științelor – a fost inaugurată în 2015. Universitatea își dezvoltă în prezent centrul, planificând construcția și dotarea celei de a treia clădiri, cea mai mare, până în 2022. În total vor exista patru clădiri de studii și cercetări: Casa Naturii (științe naturale și ale vieții), Casa Științelor (științe fizice și medicale), Casa Literelor (științe sociale și umane) și Casa Tehnologiilor.

Acest proiect se numără printre cele mai bune exemple de implementare reușită a fondurilor structurale în domeniul educației și al științei din Letonia.

<https://www.akademiskaiscentrs.lu.lv/en/>

LAFIVENTS: IA CREȘTE PERFORMANȚELE ENERGETICE ALE CLĂDIRILOR

Investiția totală: 254 400 EUR
Cofinanțarea din FEDR: 174 800 EUR

Lafivents, o companie-lider pe piața letonă în domeniul microclimatului clădirilor, dezvoltă un sistem de automatizare a gestionării clădirilor, numit iPassé.

În cadrul unui proiect cofinanțat din fondurile structurale ale UE, compania a desfășurat un studiu industrial pentru a crea algoritmi pentru sisteme de gestionare și automatizare a clădirilor în mediul MATLAB/Simulink. De asemenea, compania a creat modele experimentale, care permit transferul componentelor tehnologice adecvate din laborator într-un mediu creat artificial, mai apropiat de condițiile reale.

Pe parcursul proiectului, Lafivents a dezvoltat un produs care le oferă clienților o gamă largă de servicii: de exemplu, o analiză comparativă a datelor privind consumul energetic al clădirilor, compararea consumului energetic real cu cel calculat în timpul simulării, evaluarea eficienței sistemelor de inginerie și previzionarea rentabilității financiare potențiale a economiei de energie.

<http://www.lafivents.lv/en>

AERONES – LA ÎNĂLȚIME ÎN DOMENIUL VEHICULELOR AERIE NE MULTIROTOR

Investiția totală: 686 100 EUR

Cofinanțarea din FEDR: 240 130 EUR

AERONES dezvoltă în prezent drone foarte mari, care pot ridica până la 100 de kilograme. În timpul unei probe, vehiculul a ridicat un parașutist la o înălțime de 330 de metri, de la care acesta a realizat, în premieră mondială, un salt cu parașuta de pe o dronă.

Proiectul dezvoltă o soluție pentru zborul telecomandat și autonom al vehiculelor aeriene multirotor performante, având o capacitate de ridicare de până la 100 kg, precum și o soluție pentru un sistem sau modul electronic de siguranță automatizat.

Pentru a garanta că proiectele-pilot implementate în condiții de testare speciale pot fi transpuse într-un serviciu destinat publicului larg, AERONES lucrează la soluții de garantare a siguranței zborului pentru vehiculele sale aeriene multirotor. Compania utilizează diverși senzori pentru distanță, altitudine, presiune, accelerare, viteză și scanare și măsurare a mediului și perfecționează comanda vehiculelor aeriene multirotor.

În felul acesta se poate dirija o dronă la o altitudine fixă cu un nivel ridicat de siguranță; se pot primi mesaje despre cablurile de energie electrică și copaci, acestea putând fi astfel evitate; se poate asigura telecomandarea în condiții de siguranță a dronelor, ținând cont de limitele de frecvență; și se poate pilota o dronă în condiții meteorologice nefavorabile.

Proiectul este implementat în cooperare cu Universitatea Tehnică din Riga.

<https://www.aerones.com/other/funding/>

HUGO.LV – LIDER EUROPEAN ÎN TEHNOLOGIILE LINGVISTICE

Investiția totală: 2 000 000 EUR

Cofinanțarea din FEDR: 1 700 000 EUR

Hugo.lv, platforma de traduceri automate a administrației de stat, oferă tehnologie accesibilă gratuit oricărui rezident al Letoniei. Utilizatorii pot să traducă automat documente, să citească pagini web, să utilizeze servicii electronice și să acceseze acte legislative în limba dorită.

Pe parcursul proiectului, Hugo.lv a fost adaptat la nevoile persoanelor cu deficiențe de vază și ale celor dislexice, introducând recunoașterea vorbirii în letonă și sinteza vorbirii. Această funcție permite convertirea textului vorbit în text scris și invers.

Un instrument de transcriere este o altă soluție de tehnologie a vorbirii menită să îmbunătățească sistemul administrației de stat. Acesta facilitează înregistrarea și transcrierea proceselor-verbale ale ședințelor și permite identificarea și marcarea vorbitorilor individuali în înregistrare.

Timp de trei ani consecutiv, motorul de traducere automată al Hugo.lv a câștigat concursul internațional de traduceri automate WMT, depășind soluții oferite de către alți actori de la nivel global. Această platformă nouă a făcut din Letonia un lider european în utilizarea tehnologiilor lingvistice pentru digitalizarea administrației de stat.

Proiectul a fost elaborat de către Centrul de Sisteme Informatice pentru Cultură, în cooperare cu compania Tilde.

<https://hugo.lv/en/About>

VIZULO: PUNEREA ÎN LUMINĂ A ÎNMULȚIRII COPACILOR ÎNTR-UN MOD EFICIENT, INCLUSIV DIN PUNCT DE VEDERE ENERGETIC

Investiția totală: 608 500 EUR
Cofinanțarea din FEDR: 427 940 EUR

Lumina naturală este unul dintre cei mai importanți factori de mediu pentru plante, asigurând energia necesară fotosintezei și acționând ca semnal de reglare a diferitor procese. Lumina este esențială și pentru înmulțirea vegetativă a plantelor în condiții *in vitro* și *ex vitro*.

Majoritatea corpurilor de iluminat cu leduri existente pe piață sunt în spectrul de lumină roșie și albastră, fiind destinate utilizării ca surse de lumină suplimentare în sere. Corpurile de iluminat cu spectru luminos mai larg sunt mai specializate, de obicei, pentru anumite condiții de cultivare (în interior, *in vitro*) și/sau pentru anumite specii sau soiuri larg cultivate. Acest lucru nu înseamnă însă că sunt suficient de eficiente din punct de vedere energetic și nici că pot asigura un spectru potrivit pentru înmulțirea copacilor.

În cooperare cu Institutul de Cercetare Silava, un centru leton de cercetări silvice de importanță națională, VIZULO, un producător leton de corpuri de iluminat cu leduri, analizează modalități de creștere a eficienței înmulțirii copacilor în condiții *in vitro*, precum și procesul de microtăiere a portaltoaielor, dezvoltând sisteme de corpuri de iluminat cu leduri care asigură un spectru de lumină adaptat.

<https://www.vizulo.com/en/news>
<http://www.silava.lv/mainen/aboutus.aspx>

WIDE: O IMPRIMANTĂ 3D EXPERIMENTALĂ ADAPTATĂ PENTRU PRINTAREA DE PROTEZE

Investiția totală: 167 900 EUR
Cofinanțarea din FEDR: 114 600 EUR

Cu sprijinul fondurilor structurale ale UE, marca letonă WiDE a dezvoltat o imprimantă 3D, cu software integrat pentru automatizarea întregului proces, care se poate folosi pentru printarea de proteze.

WiDE a înființat o clinică virtuală de proteze și a obținut eticheta CE pentru software-ul său. Compania produce proteze și orteze printate 3D, adaptate la nevoile fiecărui pacient, conform unei scanări 3D a membrilor acestuia.

Pentru a introduce tehnologii noi în producția de dispozitive medicale, laboratoarele pentru proteze trebuie să investească, de obicei, în instrumente, echipamente și instructaje costisitoare. WiDE implementează o abordare nouă, asigurând infrastructura, software-ul și specialiștii de care este nevoie. Compania a creat o pagină web pe care orice medic, specialist sau tehnician poate încărca scanarea 3D a membrilor pacientului. Sistemul creează apoi modele cu ajutorul software-ului și le trimite la cel mai apropiat centru de printare 3D.

Proiectul a fost implementat de Baltic3d.EU în cooperare cu Custom3D Tech și cu Universitatea de Științe Aplicate din Ventpils.

<https://wide.tech>

O OPORTUNITATE INOVATOARE DE A AJUTA PACIENȚII CARDIACI

Investiția totală în cinci proiecte: 2 448 400 EUR
Cofinanțarea din FEDR: 800 000 EUR

Având în vedere evoluția globală a industriei farmaceutice și a indicatorilor de sănătate publică de la nivel mondial, Grindeks se concentrează pe extinderea gamei sale de medicamente pentru tratarea bolilor cardiovasculare și a tulburărilor sistemului nervos central, precum și pe medicamente împotriva cancerului și a diabetului. Compania dezvoltă și ingrediente farmaceutice active, urmărind să își extindă substanțial gama până la cel puțin 40 de substanțe în termen de cinci ani.

Grindeks se numără printre fondatorii Centrului de Know-How în Domeniul Tehnologiei Farmaceutice, Biomedicale și Medicale, participarea sa în cadrul centrului contribuind la obținerea cofinanțării din partea FEDR pentru intensificarea eforturilor de cercetare. Acesta a desfășurat cu succes cercetări chimice și experimentale privind un nou medicament candidat original pentru tratarea bolilor cardiovasculare și a finalizat etapa 1 de cercetări clinice. Acest medicament nou și original va demonstra capacitatea oamenilor de știință letoni din domeniul cercetărilor medicale de a produce primul medicament creat și dezvoltat de o companie letonă din anii 1980 până în prezent.

Cu ajutorul finanțării din partea FEDR, Grindeks implementează în prezent cinci proiecte de dezvoltare a unor noi ingrediente farmaceutice active generice și produse medicinale finite. De asemenea, compania desfășoară mai multe studii de biodisponibilitate și cercetările preclinice necesare pentru dezvoltarea de noi medicamente candidate originale.

Grindeks este principala companie farmaceutică din statele baltice, având unități de producție în Letonia, Estonia și Slovacia și reprezentanțe în 11 țări. ■

<https://grindeks.lv>

PUNCT DE DATE

Investiții în calitatea aerului pentru dezvoltarea regională

Aerul curat este esențial pentru sănătatea noastră și pentru mediu. Cu toate acestea, din cauza creșterii producției industriale și energetice, a arderii de combustibili fosili și de biomasă, precum și a creșterii dramatice a traficului rutier, orașele noastre suferă de poluare atmosferică.

Calitatea precară a aerului face mai multe victime decât accidentele rutiere și reprezintă principala cauză de mediu a deceselor premature în Europa, luând anual peste 390 000 de vieți. Aceasta ne afectează și calitatea vieții, cauzând sau exacerbând astmul și problemele respiratorii. Din punct de vedere economic, poluarea atmosferică duce la pierderea de zile de lucru și generează costuri medicale ridicate, cel mai grav fiind afectate grupurile vulnerabile, precum copiii, astmaticii și vârstnicii. În sfârșit, aceasta dăunează ecosistemelor prin poluarea cu azot în cantități excesive (eutrofizare) și ploii acide. Prin urmare, investițiile în reducerea poluării aerului nu numai că ocrotesc starea de bine a oamenilor și sprijină protejarea resurselor naturale, ci sunt relevante și economic, contribuind la dezvoltarea regională.

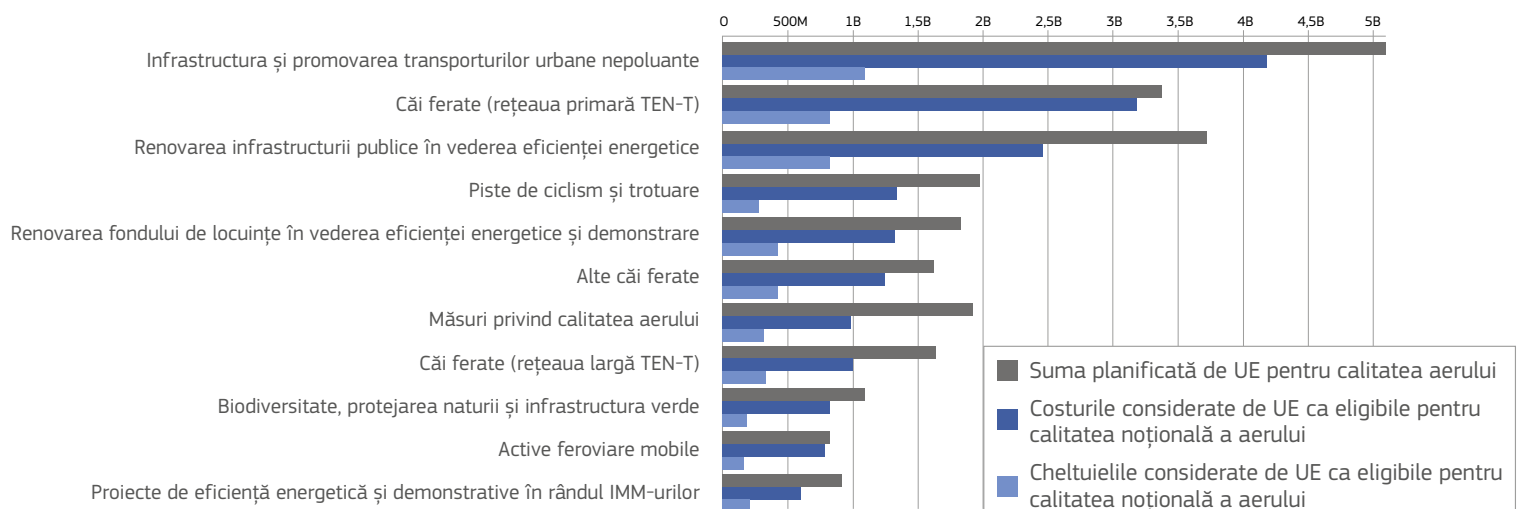
Politica de coeziune contribuie la atingerea țintelor privind aerul curat

Regiunile europene și statele membre sunt susținute prin politica de coeziune, din Fondul european de dezvoltare regională și din Fondul de coeziune, în eforturile lor de a atinge valorile-țintă privind calitatea aerului stabilite pentru 2030. În perioada 2014-2020, politica a alocat peste 30 de miliarde EUR pentru investiții care au vizat direct reducerea poluării.

Deși monitorizarea cheltuielilor politicii de coeziune pentru atingerea valorilor-țintă privind calitatea aerului nu a fost prevăzută explicit în legislație pentru 2014-2020, aceasta a devenit posibilă pe baza unui acord între serviciile Comisiei.

Așadar, contribuția sa la aceste valori-țintă este monitorizată printr-un sistem de markeri care cuantifică cheltuielile ce contribuie la obiectivele privind calitatea aerului, atribuind o anumită pondere fiecărei categorii de investiții (fiecărui domeniu de investiții). Acești markeri au fost elaborați folosind modelul „markerilor Rio” pentru clima UE (a se vedea [„Monitorizarea cheltuielilor cu clima în cadrul fondurilor ESI 2014-2020”](#)) conform principiilor următoare:

MONITORIZAREA CALITĂȚII AERULUI ÎN CADRUL FONDURILOR POLITICII DE COEZIUNE ÎN PERIOADA 2014-2020 – DOMENII DE INTERVENȚIE

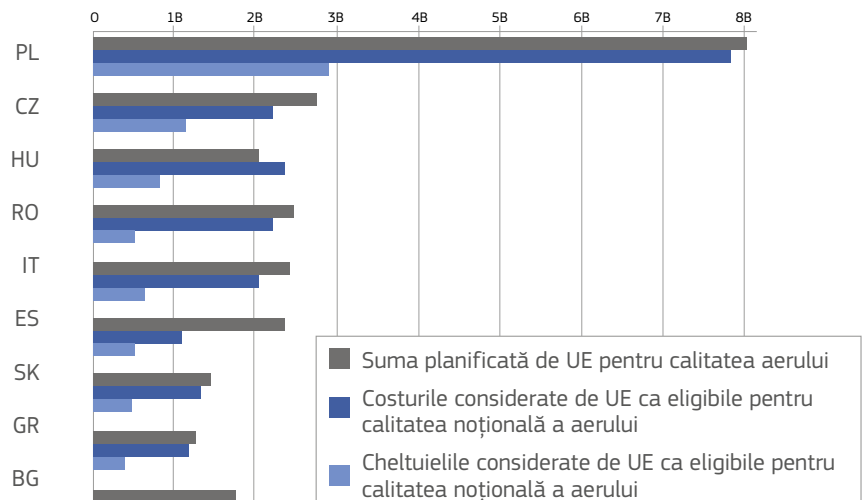

PROGRAMUL „AER CURAT” AL COMISIEI

Acest program vizează înjumătățirea impacturilor poluării atmosferice asupra sănătății până în 2030 în comparație cu 2005. Obiectivele UE privind calitatea aerului se bazează pe nivelurile de concentrație maxime ale substanțelor dăunătoare, precum dioxidul de sulf, oxizii de azot sau pulberile în suspensie.

Fiecare stat membru al UE și-a luat și angajamente privind țintele de reducere a emisiilor naționale pentru perioada 2020-2029, precum și obiective mai ambițioase începând din 2030. În plus, țintele privind emisiile din anumite surse sunt incluse în legislația sectorială (de exemplu, pentru combustibil).

2014-2020 – Monitorizarea fondurilor politicii de coeziune pentru calitatea aerului la nivel de stat membru

Categoriile de investiții cele mai relevante pentru realizarea obiectivelor privind calitatea aerului sunt luate în considerare pe deplin, cu o pondere de 100%. Printre acestea se numără măsuri privind calitatea aerului și infrastructuri pentru ciclism.

Categoriilor care contribuie parțial la atingerea țintelor de reducere a poluării li se atribuie o pondere de 40%. Printre acestea se numără căile ferate, energia regenerabilă, gestionarea deșeurilor menajare, infrastructura verde și măsurile care promovează eficiența energetică.

Aplicând o abordare conservatoare, niciun fel de alte cheltuieli nu sunt luate în considerare ca având o contribuție la obiectivele privind calitatea aerului (pondere 0%); dacă există dubii, categoriile de investiții sunt incluse în acest grup.

Investițiile în transporturile urbane nepoluante au cea mai mare contribuție

Graficul de pe pagina anterioară prezintă alocarea financiară generală pentru domeniile de intervenție cele mai importante care contribuie la atingerea valorilor-țintă privind calitatea aerului, având aplicată ponderea adecvată.

Monitorizarea progreselor investițiilor la nivel de stat membru

Investițiile necesită timp pentru a se materializa, de la planificarea proiectelor la selectarea acestora și, în cele din urmă, la implementarea lor. Graficul de mai sus prezintă alocarea și progresele înregistrate de statele membre în implementarea investițiilor care contribuie la atingerea valorilor-țintă privind calitatea aerului. Graficul permite filtrarea în funcție de ani, pentru a putea vedea evoluția în timp.

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://bit.ly/33aUrq8>

**Aveți vreo preferință privind subiectele viitoare ale rubricii
PUNCT DE DATE a revistei *Panorama*?**

**Există vreun set de date pe care ați dori să îl includem în
Platforma de date deschise a fondurilor ESI?**

Dacă da, trimiteți un e-mail la: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Urmăriți discuția pe TWITTER #ESIFOpenData

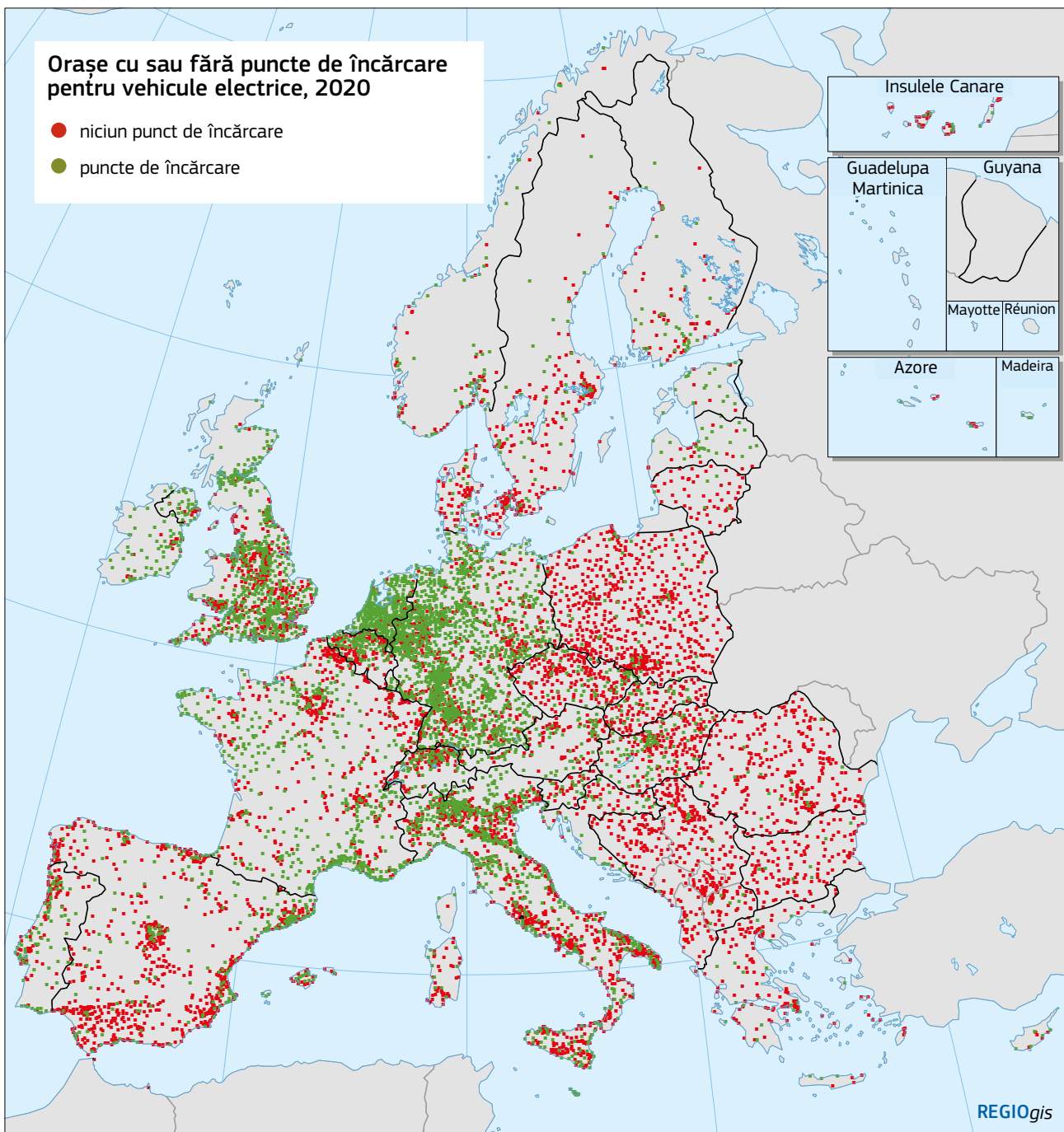
sau abonați-vă la buletinul nostru informativ: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Opțiuni de transport mai ecologice în orașele UE

Orașe cu sau fără puncte de încărcare pentru vehicule electrice, 2020

Comisia Europeană propune reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din UE cu 55% până în 2030, în comparație cu nivelurile din 1990. Emisiile de la autoturisme sunt însă în continuare cu 20% peste nivelul din 1990. Drept urmare, este necesară o

trăcere rapidă la autoturisme mai eficiente, mai mici și electrice. Un obstacol în calea adoptării rapide la scară largă a vehiculelor electrice este lipsa stațiilor publice de încărcare. În 2020, de exemplu, mai mult de jumătate dintre cele 8 500 de orașe nu aveau stație de încărcare pentru vehicule electrice. În special în orașele mai mici, companiile se pot teme că investiția nu va fi suficient de rentabilă pentru a le acoperi costurile.

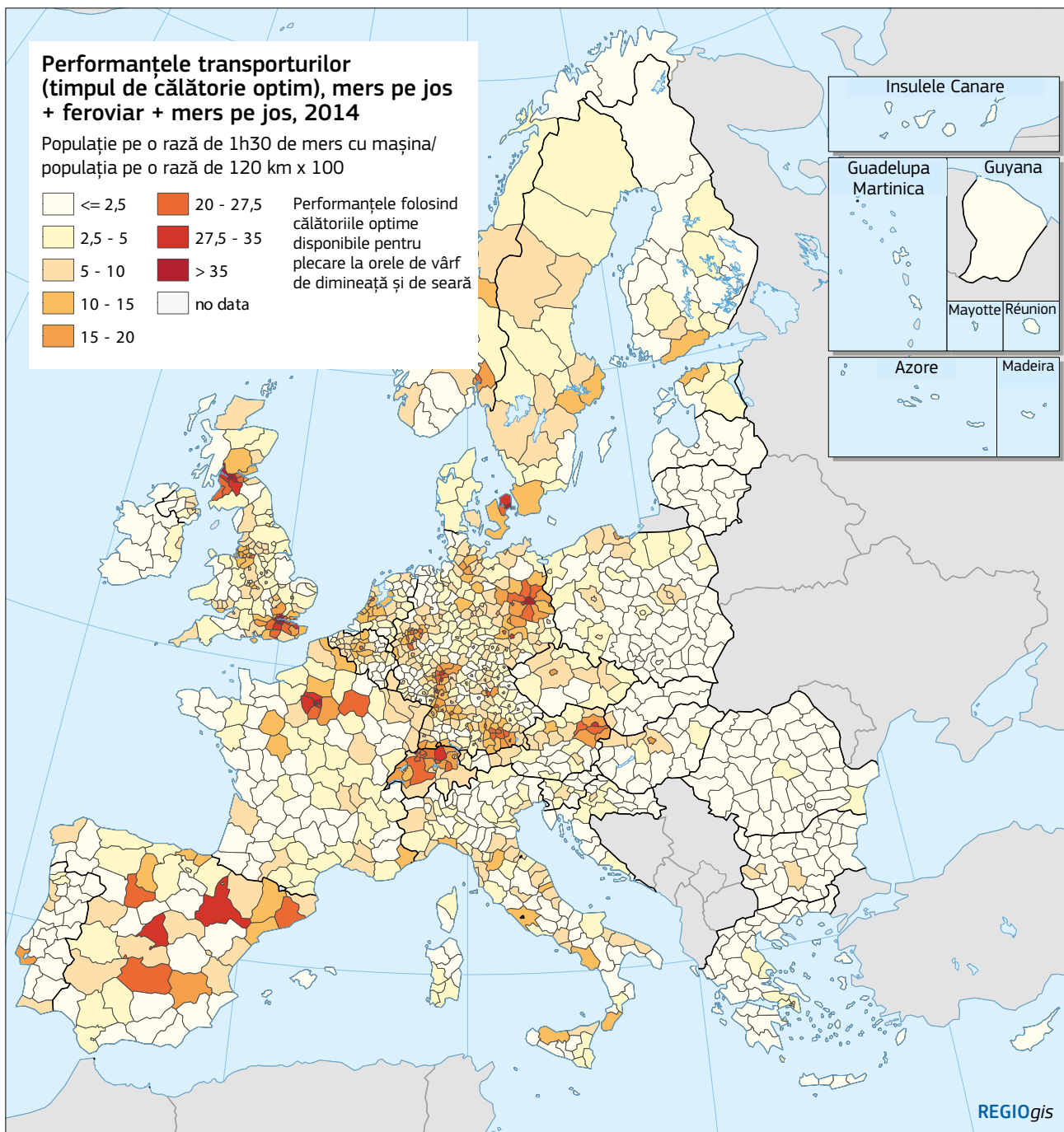

Sursa: OpenChargeMap, REGIO-GIS

Performanțele transporturilor (timpul de călătorie optim), mers pe jos + feroviar + mers pe jos, 2014

Un alt mod de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră este de a merge cu trenul în locul autoturismului. În multe orașe vest-europene mari, trenurile rapide circulă frecvent, oferind o alternativă viabilă la ambuteiajele din trafic. Harta arată cota

populației care locuiește pe o rază de 120 km și care este accesibilă într-o oră și jumătate mergând cu trenul și pe jos. Orașele precum Copenhaga, Paris, Berlin, Madrid, Londra și Viena obțin punctaje ridicate la acest indicator, în timp ce majoritatea regiunilor din Europa de Est obțin punctaje foarte scăzute. Sunt disponibile mai multe informații despre această analiză într-un document nou de lucru, intitulat „Performanțele transporturilor feroviare în Europa”: <https://europa.eu/!qV76Mm>

Surse: REGIO-GIS, UIC, operatori feroviari, Eurostat

REGIOSTARS

2 0 2 0

Cele **25 de proiecte finaliste în competiția pentru premiile REGIOSTARS din acest an** au fost selectate de un juriu independent însărcinat să identifice proiectele cele mai remarcabile ale Europei. Câștigătorii fiecăreia dintre cele cinci categorii principale de proiecte și ai votului publicului și-au primit premiile în 14 octombrie, în cadrul ediției a 18-a a Săptămânii europene a regiunilor și orașelor, desfășurate la Bruxelles (Belgia) în 2020.

Anul acesta, Săptămâna europeană a regiunilor și orașelor s-a desfășurat pe parcursul a trei săptămâni consecutive, fiecare fiind dedicată unei teme de actualitate:

5-9 octombrie: Abilitarea cetățenilor

12-16 octombrie: Coeziune și cooperare

19-22 octombrie: Europa verde, în cooperare cu Săptămâna verde.

Din cauza pandemiei de COVID-19, majoritatea sesiunilor au fost digitale, cu excepția evenimentelor-cheie, a atelierelor și a unor expoziții și degustări regionale.

Categoriile de premiere pentru 2020 sunt:

TRANZIȚIE INDUSTRIALĂ PENTRU O EUROPĂ INTELIGENTĂ

ECONOMIE CIRCULARĂ PENTRU O EUROPĂ VERDE

COMPETENȚE ȘI EDUCAȚIE PENTRU O EUROPĂ DIGITALĂ

IMPLICARE CETĂȚENEASCĂ PENTRU ORAȘE EUROPENE DEZVOLTATE OMOGEN

**RESPONSABILIZAREA TINERILOR PENTRU COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ
– 30 DE ANI DE INTERREG**

TRANZIȚIE INDUSTRIALĂ PENTRU O EUROPĂ INTELIGENTĂ

CĂȘTIGĂTORUL

ESA BIC Portugalia – Portugalia (FEDR)

Centrul ESA de Soluții Spațiale din Portugalia a promovat, ca deschizător de drumuri, tehnologii spațiale pentru soluții inovatoare pe piețe diferite de cea spațială. Proiectul a susținut întreprinzătorii folosind atuuiri din sectorul spațial pentru dezvoltarea de noi afaceri în orașe inteligente, transporturi, logistică, sănătate, agricultură, economia albastră și mediu. În cei cinci ani de derulare, proiectul a generat 11,5 milioane EUR plus peste 100 de locuri de muncă înalt calificate în 30 de start-upuri inovatoare.

<https://space.ipn.pt/>

Regiune cu încărcare solară inteligentă – Utrecht (Țările de Jos) (Fondul european de dezvoltare regională – FEDR)

Cartierul Lombok din Utrecht este cunoscut drept cea mai inovatoare zonă-pilot pentru încărcarea cu energie solară. Aceasta este în curs de extindere prin cinci zone conectate din regiune, fiecare folosind energie solară generată local pentru a încărca vehiculele electrice. Energia este stocată în acumulatori auto și poate fi returnată în rețea în perioadele de vârf din punctul de vedere al cererii. Sistemul Vehicle2Grid a impulsionat activitatea economică și a contribuit la sustenabilitatea ecologică și socială, precum și la economia cu emisii reduse de carbon.

<https://smartsolarcharging.eu/>

HyTrEc2 – Economia transporturilor pe bază de hidrogen pentru regiunea Mării Nordului 2 – Danemarca (FEDR)

Realizarea ambiției Europei privind un sistem energetic cu emisii nete de carbon egale cu zero va necesita o cantitate semnificativă de hidrogen. Acest proiect încurajează hidrogenul ecologic, soluțiile de transport inovatoare și competențele într-o viziune comună pentru o economie mai curată în regiunea Mării Nordice. Proiectul produce hidrogen regenerabil pentru a realimenta o varietate amplă de vehicule și oferă instruire și competențe pentru a promova tranziția către hidrogen la nivelul întregii regiuni.

<https://northsearegion.eu/hytrec2/>

Casa Digitalizării – Austria (FEDR)

Acest proiect emblematic din cadrul Strategiei de digitalizare a Austriei inferioare a înființat un ecosistem regional cuprinzând învățământul, știința, afacerile și administrația. Proiectul pune în legătură know-how și infrastructuri complementare pentru a promova soluții digitale în rândul companiilor regiunii. Printre rezultate se numără noi formate de calificări, produse și procese inovatoare, precum și soluții pentru problemele cauzate de COVID-19.

<https://www.ecoplus.at/interested-in/house-of-digitalization/>

Inovații Metal 3D (Me3DI) – Finlanda (FEDR)

Ca parte a clusterelor de cunoștințe 3DP create în Karelia de Sud, Me3DI dezvoltă și diseminează know-how privind printarea 3D industrială a metalelor. Inginerii, proiectanții, furnizorii de sisteme, de materiale și de procese, IMM-urile, instituțiile de CD și utilizatorii finali se pot familiariza cu crearea de valoare prin printarea 3D și cu lanțul de aprovizionare al acestora, reușind astfel să economisească timp și materiale când își dezvoltă propriile produse.

<https://bit.ly/31cAFJQ>

ECONOMIE CIRCULARĂ PENTRU O EUROPĂ VERDE

CĂȘTIGĂTORUL

Acceptă provocarea mâncării răcoritoare – Franța, Regatul Unit (FEDR)

Mâncarea reprezintă aproximativ o cincime din amprenta de carbon a fiecăruia dintre noi. Pe baza cunoștințelor experților în domeniul alimentar, al nutriției și al mediului, proiectul a demonstrat cum pot coopera indivizii, comunitățile și organizațiile pentru a reduce emisiile de carbon. Instrumentul de contorizare și platforma web realizate prin proiect se pot utiliza de ambele părți ale Canalului Mânecii, pentru a genera acțiuni bine porționate care să prevină încălzirea Pământului.

<http://coolfood.net/en/>

SeRaMCo – Europa de Nord-Vest (FEDR)

Fiind sectorul industrial al UE cu cel mai intensiv consum de resurse, construcțiile generează aproximativ o treime din totalul deșeurilor produse. Proiectul SeRaMCo impulsionează utilizarea deșeurilor din construcții și demolări pentru a produce ciment și beton în Europa de Nord-Vest. Înlocuind materiile prime primare cu materii reciclate de înaltă calitate, proiectul contribuie la tranziția UE către economia circulară.

<https://bit.ly/2ZhRZfw>

Fibrenamics Green – Portugalia (FEDR)

Această platformă, care s-a concentrat pe dezvoltarea de produse inovatoare din deșeurii industriale, a promovat reciclarea superioară prin proiectare și inginerie. Activitățile proiectului au inclus generarea și partajarea de cunoștințe pentru a crea proiecte noi de recuperare a deșeurilor pe baza sinergiilor între universități și întreprinderi în sectoare diverse, precum textilele, încălțăminte, mineritul, sectorul autovehiculelor și industria mobilierului.

<http://green.fibrenamics.com/>

Cercul proiectării ecologice – Marea Baltică (FEDR)

Proiectarea este vitală pentru dezvoltarea de soluții inovatoare, sustenabile și ecologice – aproximativ 80% din impacturile de mediu ale produselor au loc în etapa de proiectare. Proiectul a urmărit promovarea proiectării ecologice și a economiei circulare în șase centre de proiectare din regiunea Mării Baltice. Printre rezultate s-au numărat ateliere interactive, produse educative și informative, un ghid online de sustenabilitate privind proiectarea circulară, videoclipuri și o expoziție itinerantă.

<https://www.ecodesigncircle.eu/>

Economia circulară albastră – Europa de Nord (FEDR)

Acest proiect transnațional urmărește să sprijine și să creeze inovare în dezvoltarea primei industrii din Europa care vizează deșeurile de plase de pescuit. Misiunea sa este de a genera oportunități de afaceri sustenabile pe baza echipamentelor de pescuit abandonate, pierdute sau aruncate. Se va pune accent pe întregul ciclu de viață al produselor, pe creșterea competențelor IMM-urilor pentru a crea firme eficiente din punctul de vedere al resurselor, care să promoveze servicii și produse pe baza deșeurilor marine.

<https://bluecirculareconomy.eu/>

COMPETENȚE ȘI EDUCAȚIE PENTRU O EUROPĂ DIGITALĂ

E-ȘCOLI, proiect-pilot – Croația (FEDR)

Concentrându-se pe 10% din totalul școlilor croate, acest proiect-pilot și-a propus să îmbunătățească maturitatea digitală a școlilor și competențele digitale ale profesorilor și ale elevilor. Echipa a creat concepte organizatorice, tehnologice și educaționale pentru introducerea TIC în educație și în administrație. În lumina pandemiei de COVID-19 și a trecerii actuale la învățarea la distanță, rezultatele s-au dovedit a fi deosebit de relevante.

<http://www.ndsfund.org>

Muzee peste frontiere – Polonia (Instrumentul european de vecinătate – IEV)

Obiectivul proiectului a fost de a utiliza istoria comună pentru a pune în legătură patrimoniul cultural de ambele părți ale graniței dintre Polonia și Rusia. Atracțiile educative, expozițiile inovatoare și evenimentele inedite la scară europeană au atras vizitatori din țară și din străinătate, impulsivând turismul regiunii și ajutând comunitățile locale. Mai mult, prezentările digitale ale patrimoniului comun al zonei frontaliere au influențat integrarea transculturală a acesteia.

<http://www.muzeum.elblag.pl/>

CYNIC – Suedia (FEDR)

Obiectivul proiectului este de a oferi o cunoaștere mai bună și mai aprofundată și o conștientizare sporită pentru a stimula comportamentul înțelept al IMM-urilor în ceea ce privește securitatea TI, cibernetică și informatică. Oferind factori favorizanți pentru învățarea experimentală, CYNIC sprijină modele noi de afaceri și tranziția spre digitalizare. Întreprinderile mici beneficiază de oportunitatea de a testa, a experimenta și a evalua soluții în două laboratoare de securitate informatică.

<https://www.cynic.se/>

Academii digitale pentru o învățare favorabilă incluziunii – Italia (FEDR)

Pe baza parteneriatelor puternice dintre Universitatea din Napoli și companii globale renumite din domeniul TI, programul a cooptat 3 000 de participanți din țară și din străinătate pentru a acoperi deficitul regional de competențe digitale și a impulsiona angajabilitatea și antreprenoriatul. Până în prezent, consorțiul a generat noi locuri de muncă, start-upuri și proiecte de cercetare aplicată cu IMM-urile locale, producând rezultate scalabile și transferabile.

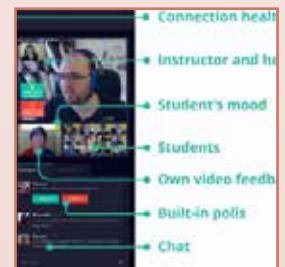
<https://bit.ly/3jVXSXp>

Platformă digitală pentru formare la distanță – Franța (FEDR)

Acest proiect s-a concentrat pe dezvoltarea unui nou curs de formare de la distanță pentru dezvoltatori web, creând și perfecționând conținut și instrumente inovatoare. Școala O'clock, principalul actor din domeniul învățământului la distanță din Franța, și-a îmbunătățit mediile de clasă virtuală, a creat o platformă web legată de profesia de dezvoltator web și a elaborat o interfață pentru a ajuta cursanții să găsească cele mai bune oportunități profesionale după perioada de formare.

<https://oclock.io/>

IMPLICARE CETĂȚENEASCĂ PENTRU ORAȘE EUROPENE DEZVOLTATE OMOGEN

SHICC – Locuințe sustenabile pentru orașe favorabile incluziunii și dezvoltate omogen – Europa de Nord-Vest (FEDR)

Lipsa locuințelor accesibile ca preț a creat o criză în multe orașe europene. Proiectul SHICC urmărește abordarea acestei probleme înființând trusturi funciare comunitare în Bruxelles, Londra, Gent și Lille – și în întreaga Europă. Aceste organizații democratice dezvoltă și gestionează locuințe accesibile ca preț pentru oamenii cu venituri mici și medii. Cartierele astfel rezultate se dezvoltă omogen prin implicarea comunității și a rezidenților.

<https://bit.ly/3m0sBVO>

O bijuterie într-un cartier sărac – Belgia (FEDR)

Cartierul Rabot-Blaisantvest din Gent, una dintre cele mai sărace zone din Flandra, găzduiește biserica modernă Blaisantkerk. Proiectul și-a propus să transforme clădirea într-un centru multifuncțional, cu participarea cartierului și a municipalității. Prima etapă a fost renovarea clopotniței, urmată de recondiționarea clădirii principale și, în cele din urmă, de construirea clădirii multifuncționale.

<http://www.blaisantkerk.be/>

Buergerbahnhof-Plagwitz – Germania (FEDR)

Stația Cetățenească Plagwitz este rezultatul unei cooperări excelente între cetățenii locali, părțile interesate, grupurile de interes și administrația orașului Leipzig. Conlucrând, aceștia au revendicat o zonă abandonată pentru a realiza un spațiu sustenabil și creativ destinat publicului. La momentul de față se are în vedere o pădure urbană, au fost create grădini comunitare, s-a construit un teren de joacă și s-a deschis un traseu de cercetași.

<https://buergerbahnhof-plagwitz.de/>

High Five! Jugendrechte im Quartier – Germania (FEDR)

High Five! folosește metode creative pentru a spori conștientizarea în rândul tinerilor cu vârste între 15 și 25 de ani în ceea ce privește exprimarea opiniilor și luarea deciziilor într-o manieră democratică. Proiectul a derulat ateliere săptămânale, o școală de vară de 14 zile și o adunare de tineret amplă, pentru a le prezenta participanților oportunitățile pe care le oferă participarea politică și dialogul cu factorii politici și de decizie locali.

<https://bit.ly/3m3jseD>

VILAWATT: impulsionează tranziția energetică – Spania (FEDR)

Orașul Viladecans a luat în considerare implicarea cetățenilor și sentimentul de apartenență ca parte esențială a încurajării tranziției către energia durabilă. VILAWATT a promovat crearea unei noi companii energetice, conduse de un parteneriat între sfera publică, cea privată și a cetățenilor. Proiectul se concentrează pe generația mai tânără, oferind educația pentru schimbare încă din copilărie și ajutând astfel cetățenii să conducă transformarea modelului energetic.

<https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/viladecans>

RESPONSABILIZAREA TINERILOR PENTRU COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ – 30 DE ANI DE INTERREG

ENERGY@SCHOOL – Interreg (FEDR)

Această inițiativă a dezvoltat un sistem de formare a elevilor pentru ca aceștia să joace un rol vital în tranziția Europei către statutul de continent neutru din punctul de vedere al carbonului. În calitate de „gardieni juniori ai energiei”, această abordare de conștientizare a dus la îmbunătățiri semnificative privind eficiența energetică a școlilor participante. Responsabilizarea sporită a tinerilor în ceea ce privește implementarea școlilor inteligente din punct de vedere energetic s-a dovedit a fi la fel de eficace ca și măsurile de renovare costisitoare.

<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/ENERGYATSCHOOL.html>

A sosit momentul schimbării – Polonia/Lituania (FEDR)

Proiectul a fost recunoscut drept cel mai bun exemplu de responsabilizare pentru inițiativa de cooperare transfrontalieră. Tinerii poloni au partajat cunoștințe și experiență cu cei lituanieni, pentru a contribui la implementarea unui program pentru persoanele care practică prostituția pe stradă. Formând un parteneriat robust, aceștia au abordat câteva dintre numeroasele probleme cu care se confruntă tinerii vulnerabili aflați pe străzi, oferind formare comună, tabere de supraviețuire și o rețea socială transfrontalieră.

<http://ambc.lt/>

iEER Interreg Europa – ecosisteme din Finlanda (FEDR).

Din 2016, proiectul inovator „Ecosistem antreprenorial în regiuni” sprijină tinerii și antreprenoriatul în 10 regiuni europene. iEER a promovat și dezvoltat o mentalitate și competențe antreprenoriale pentru tineri printr-o mai bună proiectare și implementare a politicilor. Partenerii din cadrul proiectului au investigat împreună mediile de afaceri ale regiunilor, au făcut schimb de cunoștințe și au transferat bune practici pentru a elabora acțiuni în vederea îmbunătățirii propriilor ecosisteme de afaceri.

<https://www.interregeurope.eu/iEER/>

Dem Klima auf der Spur – Germania/Cehia (FEDR)

Proiectul „Pe urmele climei” a acceptat provocarea de a aborda schimbările climatice la nivel transfrontalier. Acesta a reunit copii și adolescenți care locuiesc în zona frontalieră germano-cehă pentru a crea oportunități de educație și acțiuni ecologice și de schimburi culturale. Peste 2 000 de tineri și profesori au participat la tabere pentru protejarea climei, la evenimente educative pe teme de mediu și la cursuri de formare tematice.

<http://klima-projekt.eu/de/index.html>

XBIT – Croația/Serbia (Instrumentul de asistență pentru preaderare – IPA)

Rețeaua transfrontalieră de TI pentru competitivitate, inovare și antreprenoriat și-a propus să stimuleze crearea unor condiții favorabile pentru inovare, TI, antreprenoriat, crearea de locuri de muncă, păstrarea talentelor și creșterea numărului de tineri profesioniști calificați în zona transfrontalieră croato-sârbă. Printre realizările proiectului s-au numărat înființarea unei rețele transfrontaliere de părți interesate de TIC, proiectarea și implementarea unor programe educative, motivaționale și de networking și înființarea Fab Labs și a unui Mobile Lab.

<https://www.interreg-croatia-serbia2014-2020.eu/>

ÎN CUVINTE PROPRII

PANORAMA
vă invită să
contribuiți!

„În cuvinte proprii” este rubrica revistei *Panorama* în care părțile interesate de la nivel local, regional, național și european își prezintă realizările din perioada 2014-2020 și își împărtășesc opiniile privind actualele discuții cruciale despre politica de coeziune

post-2020. *Panorama* vă invită să contribuiți în limba dumneavoastră, mesajul transmis putând fi publicat în edițiile viitoare. Contactați-ne la adresa regio-panorama@ec.europa.eu pentru informații suplimentare privind orientările și termenele-limită.

Mobilitatea transfrontalieră legată de formarea profesională și ocuparea forței de muncă

Brigitte Lavigne
vicepreședintă a CESER și raportor al studiului

La graniță, unde fluxul de lucrători este minim, mobilitatea legată de formarea vocațională și continuă ar putea fi cheia unei strategii de cooperare care să contribuie, în amonte, la consolidarea zonei de locuit euroregionale și a coeziunii sociale transfrontaliere.

Aceasta este concluzia unui studiu realizat de Consiliul Regional, Social și de Mediu din Nouvelle-Aquitaine (CESER) din Franța, aprobat în iunie.

CESER, un consiliu consultativ format din reprezentanți ai societății civile regionale,

este însărcinat cu formularea de avize și cu desfășurarea de studii pe orice problemă care ține de competența regiunii, inclusiv acțiuni internaționale și chestiuni europene. Deoarece mobilitatea transfrontalieră este un pilon al strategiei euroregionale, CESER a decis să analizeze acest aspect în lumina a două evenimente relativ recente, care schimbă relația cu frontiera. Fuzionarea a trei foste regiuni a dat naștere regiunii Nouvelle-Aquitaine, iar crearea Grupării europene de cooperare teritorială (GECT) o unifică pe aceasta cu Euskadi și Navarre.

Studiul se concentrează pe realitățile și practicile părților interesate din teritorii, acesta fiind motivul pentru care s-au desfășurat aproximativ 40 de interviuri cu părțile interesate în ceea ce privește mobilitatea transfrontalieră, pentru a contribui la culegerea de date. S-a reușit astfel identificarea obstacolelor cu care se confruntă părțile interesate, precum și a oportunităților de care se bucură acestea.

Analiza unor proiecte concrete a pus în lumină capacitatea acestora de a găsi soluții concrete, adaptate la teritorii. În sfârșit, studiul examinează direcțiile strategice ale regiunii și ale euroregiunii în lumina bunelor practici de mobilitate transfrontalieră de la alte frontiere franceze.

Dintre constatările studiului se remarcă aceea că realitatea transfrontalieră se manifestă pe două niveluri. Există nivelul

local, care este un spațiu fertil pentru experimentare și inovare, datorită culturii și limbii comune, și nivelul regional, deoarece acum este posibilă participarea tuturor regiunilor care compun Nouvelle-Aquitaine la inițiative de cooperare euroregională.

Cât despre cooperarea transfrontalieră, studiul arată că, contrar a ceea ce se crede în general, aceasta nu se limitează la traversarea frontierelor de către persoane individuale, ci poate îmbrăca și forma mobilității colective sau instituționale.

Luând în considerare statutul european al regiunii Nouvelle-Aquitaine, CESER recomandă ca mobilitatea legată de formare și de ocuparea forței de muncă să devină un element central al cooperării euroregionale. Această recomandare este detaliată în 10 recomandări strategice și măsuri operaționale specifice. ■

MAI MULTE INFORMAȚII
<https://bit.ly/3OpFfE5>

PROIECTE

SĂRBĂTORIREA DESIGNULUI
LA LAHTI (FINLANDA)INVESTIȚIA TOTALĂ
598 438 EURCONTRIBUȚIA UE
418 910 EUR

Într-o fostă fabrică de bere din Lahti, din sudul Finlandei, s-a deschis un centru nou dedicat artelor, afişelor și designului. Această inițiativă finanțată din FEDR sărbătorește și intenționează să revitalizeze istoria orașului în ceea ce privește industria bazată pe design.

Baza „centrului de experiențe” va fi noul Muzeu de Artă și Design din Lahti, care urmează a fi inaugurat în 2021. Concentrându-se pe artele frumoase, pe design, pe stilul de viață și pe tehnologia digitală, muzeul găzduiește acum și Muzeul de Artă și Muzeul Afişelor, două instituții deja existente ale orașului.

În plus, în clădire vor funcționa un atelier de artă și design, un restaurant și o microfabrică de bere, precum și spații de lucru și un spațiu de întâlnire pentru profesioniștii din domeniul creației.

Această amenajare vizează sprijinirea reînvierii know-how-ului local în materie de design. Lahti era un centru respectat al industriei creative până la începutul anilor 1990, când recesiunea a afectat grav producția locală, inclusiv producătorii de mobilier, de textile și de îmbrăcăminte.

Deși șomajul se menține în continuare la cote ridicate, se preconizează că centrul va atrage firme noi, locuitori și vizitatori pentru a impulsiona economia locală. Deja s-au creat două locuri de muncă în cadrul proiectului. Vor urma încă 10-20 de posturi directe în momentul deschiderii centrului, care ar trebui să devină un spațiu fertil pentru alte industrii creative și din domeniul serviciilor.

În plus, inițiativa a readus la viață o clădire istorică din secolul al XIX-lea, fosta fabrică de bere Mallasjuoma. O companie de dezvoltare a transformat-o în centrul Malski, o parte a acestuia fiind închiriată municipalității pentru Muzeul și Centrul de Artă și Design din Lahti, protejând astfel patrimoniul arhitectural local.

O experiență captivantă

Modelele, planurile de funcționare și conceptele pentru noul centru au fost elaborate în proiectul Tajumo, condus de Institutul de Design din cadrul Universității de Științe Aplicate din Lahti, împreună cu muzeele din Lahti și cu Asociația Municipală din Lahti a firmelor din centrul orașului.

Atelierele ample, interviurile aprofundate și vizitele la muzee finlandeze și din străinătate au ajutat echipa să producă modele de afaceri și de colaborare viabile pentru această locație, alături de idei de evenimente, expoziții și servicii care ar putea atrage vizitatori internaționali și finlandezi.

Grupurile interesate de succesul centrului au contribuit la proces. Acestea cuprind artiști, designeri, proprietari și administratori de galerii și alți experți din domeniul muzeelor, companii creative, universități locale, firme de catering și servicii de producție pentru evenimente.

Pentru transparență maximă, fiecare atelier de dezvoltare, seminar și eveniment a fost deschis publicului. Oamenii au fost invitați să comenteze asupra unor alternative pentru amenajarea interioară a centrului și poziționarea mobilierului și să vadă cum ar putea tehnologia audiovizuală ultramodernă să îmbogățească experiența vizitatorilor.

Muzeul are deja planuri pentru expoziții inovatoare în următorii doi ani și intenționează să își lărgască sfera de preocupări. Rezultatul este un centru palpitant, care va îmbogăți economia și viața culturală a orașului Lahti. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<http://www.lahdenmuseot.fi/museot/en/lad/>

PROIECTE

UN SERVICIU PRIVIND RISCUL DE INUNDAȚII PROTEJEAZĂ CIPRUL ȘI ÎNSULELE GRECEȘTI

INVESTIȚIA TOTALĂ
1 159 248 EUR

CONTRIBUȚIA UE
985 361 EUR

Oamenii din zona mediteraneeană estică, vulnerabilă la condițiile climatice, pot beneficia de alerte timpurii privind inundațiile datorită Serviciului de Informare și Gestionare a Riscurilor de Mediu (ERMIS-F), dezvoltat în cadrul unui proiect transfrontalier finanțat din Fondul european de dezvoltare regională.

Inundațiile reprezintă un risc tot mai accentuat, pe măsură ce schimbările climatice generează modele de ploi extreme. Proiectul ERMIS-F a conceput un sistem online pentru Cipru, Creta și insulele din nordul Mării Egee care ajută locuitorii, firmele, oamenii de știință și serviciile publice să limiteze distrugerile care rezultă.

Hărțile printabile le arată oamenilor dacă locuințele sau terenurile lor sunt supuse riscurilor, alertându-i să ia măsuri de protecție. Între timp, utilizatorii pot accesa date geospațiale printr-un portal, pentru a crea hărți cu informații personalizate. Serviciul ERMIS-F a fost conceput astfel încât să utilizeze aceste date pentru a alerta de timpuriu autoritățile locale cu privire la inundații, astfel încât acestea să poată lua măsuri de prevenție.

O aplicație de tip rețea de socializare conectează diferite părți interesate pentru a partaja idei și date. De asemenea, cetățenii își pot folosi smartphone-ul sau tableta pentru a obține în regim de crowdsourcing fotografii cu etichete geografice ale inundațiilor locale și ale impacturilor acestora, ajutând autoritățile și cercetătorii să gestioneze mai bine inundațiile.

În sfârșit, o bază de date care conține cunoștințe face legătura cu măsuri și bune practici de combatere a inundațiilor, cu date privind inundații locale anterioare, cu legislația, cu autoritățile publice și cu software pentru studii sau pentru proiecte legate de inundații. În plus, materialele educative, alături de evenimente, învață oamenii să folosească platforma și sporesc gradul de conștientizare privind legăturile dintre inundații și schimbările climatice.

Serviciile ERMIS-F sunt gratuite, iar informațiile sunt disponibile în limba greacă și adesea și în engleză, astfel încât localnicii și vizitatorii să poată accesa deopotrivă datele pentru limitarea daunelor.

De la date la acțiune

Proiectul a fost creat pentru a ajuta serviciile publice și cetățenii să acționeze folosind cunoștințe științifice complexe pentru a gestiona riscurile naturale.

Echipa ERMIS-F a lucrat cu grupuri de discuții formate din părți interesate locale din zone-pilot (Lesbos, Creta și Cipru), lucrând informații și creând scenarii pentru posibilele efecte ale utilizării terenurilor și ale schimbărilor climatice și impactul acestora asupra zonelor inundate sensibile.

Know-how-ul tehnic a fost furnizat de Institutul din Cipru, care a coordonat proiectul, de Universitatea Mării Egee, de Universitatea Tehnică din Creta, de municipalitatea Chania, de Direcția Apelor din Nordul Mării Egee și de Consiliul Rețelei de Canalizare din Limassol.

Organismele de protecție civilă, autoritățile publice și instituțiile locale, asociațiile de profesioniști și organizațiile de mediu au contribuit și ele la proiect.

Comunitățile locale și beneficiarii s-au implicat prin intermediul unor puncte de informare din Cipru, Creta și insulele din Marea Egee, unde au învățat să utilizeze serviciile ERMIS-F și să contribuie la acestea. Birourile, încă active, sunt gestionate acum de către autoritățile publice locale.

Sistemul ERMIS-F utilizează software de tip open source și arhitectură distribuită, fiind astfel ușor de replicat în alte regiuni, de adaptat pentru conceperea de politici și pentru cercetări private, precum și de extins la alte riscuri, cum ar fi incendiile de vegetație sau secetele. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://ermis-f.eu/>

PROIECTE

ÎMBUNĂTĂȚIRILE ADUSE MONITORIȚĂRII METEO PROTEJEAZĂ ZONELE COSTIERE ITALIENE ȘI CROATE

**INVESTIȚIA TOTALĂ
1 150 000 EUR**

**CONTRIBUȚIA UE
977 500 EUR**

Cercetătorii și guvernele regionale au colaborat în cadrul unui proiect transfrontalier pentru a contribui la protejarea vieților omenești și la atenuarea daunelor produse de fenomenele meteorologice pe coasta Mării Adriatice. Obiectivul lor este de a reduce riscurile de dezastre naturale care amenință zona.

Se așteaptă să crească tot mai mult în viitor frecvența condițiilor meteorologice grave ca rezultat al schimbărilor climatice. Proiectul „Exploatarea DSS la Marea Adriatică pentru monitorizarea și managementul riscurilor de condiții meteo extreme și inundații în zona de coastă” (AdriaMORE) a urmărit să contribuie la atenuarea impactului evenimentelor de acest tip, precum inundațiile, asupra comunităților și a mediului din zona costieră italiană și croată.

Proiectul a pornit de la două proiecte Interreg anterioare, modernizând sistemele existente care monitorizează și gestionează riscurile hidrometeorologice, ca furtunile. Echipa s-a concentrat pe precizia și promptitudinea alertelor de vreme extremă, într-un efort de a îmbunătăți informațiile disponibile agențiilor de protecție civilă și organismelor de gestionare a riscurilor, pentru a salva astfel vieți.

Potrivit guvernului regional din Abruzzo, de pe coasta estică a peninsulei italiene, serviciile locale de salvare și autoritățile pot fi alertate acum prompt când se așteaptă evenimente meteorologice extreme.

S-a acordat atenție și studierii eventualelor vulnerabilități particulare din diferitele regiuni care au participat la proiect. S-a făcut schimb de bune practici între guvernarea instituțională din ambele țări și s-a acordat sprijin autorităților de navigație maritimă, de dirijare a traficului aerian și de gestionare a apelor urbane.

S-au adăugat componente noi pentru a îmbunătăți acoperirea pe anumite zone de coastă din ambele țări. Software-ul rezultat este capabil să achiziționeze și să elaboreze date radar meteorologice din sisteme cu caracteristici diferite. Actualizările au fost aplicate în sistem pilot în estuarele de pe râul Pescara (Italia) și de pe râul Neretva (Croatia).

Combaterea incendiilor

Vântul și apa nu sunt singurele amenințări de vreme costieră extremă: incendiile reprezintă și ele riscuri semnificative pentru comunitățile costiere și pentru navele offshore. AdriaMORE a finanțat achiziția unei ambarcațiuni de utilizat în principal pentru operațiuni de stingere a incendiilor pe mare și de-a lungul coastei din apropierea orașului Dubrovnik, un port maritim istoric din sudul Croației, unde este ancorată nava. De asemenea, proiectul poate fi însărcinat cu intervenții legate de poluare, cum ar fi montarea de baraje plutitoare.

De asemenea, proiectul a inclus instalarea unui dispozitiv de stabilit profilul vântului, care utilizează unde radar sau sonore pentru a detecta viteza și direcția vântului în jurul orașului Dubrovnik. Acest dispozitiv permite previzionarea fenomenelor meteorologice periculoase.

Pe măsură ce vremea devine tot mai imprevizibilă, rezultatele proiectului AdriaMORE vor spori siguranța celor care locuiesc în comunitățile de pe coasta Mării Adriatice. Acțiunile sale vor proteja viețile localnicilor și vor contribui la conservarea habitatelor naturale. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://www.italy-croatia.eu/web/adriamore>

PROIECTE

TINERII VOLUNTARI DIN RÉUNION ÎȘI DEMONSTREAZĂ SOLIDARITATEA CU COMUNITĂȚILE ÎNVECINATE

**INVESTIȚIA TOTALĂ
12 601 720 EUR**

**CONTRIBUȚIA UE
2 211 462 EUR**

Datorită unui program de voluntariat finanțat de UE, tinerii din Réunion au dobândit experiență profesională în perioada în care au activat în organizații din zona Oceanului Indian și din sudul Africii.

Réunion, o regiune franceză de peste mări situată în apropiere de Mauritius, se află la est de Madagascar, în Oceanul Indian. Locația izolată a insulei a limitat mobilitatea cetățenilor acesteia, ceea ce a dus la o rată de șomaj ridicată în rândul persoanelor cu vârsta sub 30 de ani.

În perioada 2015-2017, 139 de tineri de ambele sexe de pe insulă au fost trimiși în misiune în alte țări în cadrul programului Interreg pentru Oceanul Indian – o regiune care cuprinde Australia, Comoros, India, Kenya, Madagascar, Mauritius, Mozambic, Seychelles, Africa de Sud și Tanzania.

Acești VSI (voluntari pentru solidaritate internațională) au fost cofinanțați din FEDR și din fonduri ale Consiliului Regional din Réunion. Programul a fost coordonat de platforma franceză pentru schimburi internaționale și voluntariat de solidaritate: France Volontaires.

Selectați pe baza profilului lor, voluntarii au fost puși la dispoziția unor organisme publice și private, precum ministere, camere de comerț și industrie, birouri de turism, centre sau asociații culturale. Sectoarele au fost variate, cuprinzând cultura, turismul, finanțele, mediul, cercetarea și energia.

În medie, VSI au între 24 și 34 de ani și au absolvit studii într-o varietate de domenii. Misiunile lor sunt menite să consolideze legăturile de cooperare dintre Réunion și alte teritorii.

Fiecare misiune a durat între unu și trei ani, voluntarii primind rambursări pentru perioada de participare.

Viața în lumea reală

Pe lângă faptul că le-a oferit unor tineri motivați o șansă de a cunoaște viața în altă țară, misiunile au oferit și experiența realității într-un mediu profesionist. Voluntarii din Réunion și-au transferat competențele, dar și-au și partajat cunoștințele cu organizațiile care i-au găzduit.

Mulți voluntari și-au găsit un loc de muncă după plasare. Până la sfârșitul anului 2018, 43 de voluntari se angajaseră într-o profesie. Printre aceștia s-au numărat 14 din Madagascar, 11 din Mauritius, șase din Comoros, șase din Seychelles, doi din Mozambic, doi din Tanzania, unu din Australia și unu din India.

Conform unui studiu realizat de asociația France Volontaires, 85% dintre foștii voluntari au fost angajați într-o activitate profesională în Réunion, în Franța și în regiunea Oceanului Indian. ■

MAI MULTE INFORMAȚII

<https://www.france-volontaires.org/nos-actions/programmes-ultramarins/la-reunion/>

AGENDĂ

20 OCTOMBRIE 2020

Online

**Ediția a 11-a a Forumului anual al Strategiei UE
pentru regiunea Mării Baltice**
<https://www.annualforum2020.eu/en/>

AVIZ JURIDIC

Nici Comisia Europeană, nici vreă persoană care acționează în numele Comisiei Europene nu este responsabilă pentru posibila utilizare a următoarelor informații.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2020

Versiune PDF: ISSN 1830-933X

KN-LR-20-003-RO-N

© Uniunea Europeană, 2020

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Politica privind reproducerea documentelor Comisiei Europene este reglementată prin Decizia 2011/833/UE (JO L 330, 14.12.2011, p. 39).

Pentru orice utilizare sau reproducere a elementelor asupra cărora Uniunea Europeană nu deține dreptul de proprietate poate fi necesară obținerea permisiunii direct de la respectivii deținători ai drepturilor.

Această revistă este disponibilă online în 22 de limbi la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/panorama-magazine/

Conținutul acestui număr a fost finalizat în octombrie 2020.

FOTOGRAFII (PAGINI):

Coperta: © iStock/imantsu

Pagina 3: © Uniunea Europeană

Pagina 4: © iStock/elenabs

Pagina 5: © iStock/fiskes

Pagina 6: © iStock/Motortion

Pagina 7: © iStock/AndreyPopov

Pagina 8: © Uniunea Europeană/Paolo Poce

Pagina 9: Stânga © iStock/skynesher; dreapta © Prostock-Studio

Pagina 10: © Uniunea Europeană

Pagina 12: © EstLat

Pagina 13: © iStock/LordRunar

Pagina 14: © iStock/Thomas Demarczyk

Pagina 15: © Ministerul Afacerilor Externe, Slovenia

Pagina 16: © iStock/MATJAZ SLANIC

Pagina 17: © iStock/gremlin

Paginile 19, 20: © iStock/imantsu

Pagina 22: © Ministerul Finanțelor, Letonia

Pagina 25: Stânga © Universitatea Letonă; dreapta © iStock/onurdongel

Pagina 26: Stânga © iStock/MediaProduction; dreapta © Hugo.lv

Pagina 27: Stânga © Vizulo; dreapta © Goldcastle7

Pagina 28: © Grindeks

Pagina 34: 01 © Instituto Pedro Nunes; 02 © Institutul pentru Sustenabilitate din Utrecht; 03 © Consiliul Municipal Aberdeen; 04 © Ecoplus – Agenția de Afaceri a Austriei Inferioare; 05 © Universitatea LUT

Pagina 35: 01 © Al'Terre Breizh; 02 © Regiunea Hauts-de-France; 03 © CVR – Centro de Valorização de Resíduos; 04 © Agenția Germană de Mediu; 12 © Comisia de Dezvoltare Occidentală;

Pagina 36: 01 © CARNET – Rețeaua Academică și de Cercetare Croată; 02 © Muzeul de Arheologie și Istorie din Eblaag; 03 © Universitatea Tehnologică din Luleå; 04 © Universitatea „Federico II” din Napoli; 05 © O'clock

Pagina 37: 01 © Ville de Lille; 02 © DOIC vzw ; 03 © Biroul pentru Locuințe și Dezvoltare Urbană, municipalitatea Leipzig; 04 © S05-Kinderdorf Berlin e.V.; 05 © Municipalitatea Viladecans

Pagina 38: 01 © Unione dei Comuni della Bassa Romagna ; 02 © Centrul Comunitar al Orașului Alytus; 03 © Consiliul Regional Helsinki-Uusimaa; 04 © Kindervereinigung Chemnitz e.V.; 05 © Association SEE ICT

Pagina 39: © CESER

Pagina 40: © iStock/vicnt

Pagina 41: © iStock/impalis

Pagina 42: © iStock/HABY

Pagina 43: © iStock/fstop123

PĂSTRAȚI LEGĂTURA

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/ferreira_en
[@ElisaFerreiraEC](https://twitter.com/ElisaFerreiraEC)

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

Comisia Europeană
Direcția Generală Politică Regională și Urbană
Comunicare – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu